

יום אחרי שהתארסתי,
אמר לי אבא:

"אנחנו צריכים
להזמין מזוזות
לדירה שלך"

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 375

פנינים לפרשת תזריע מצורע

אני אתן דוגמה נוספת לזריזות יוצאת הדופן שלו: אני זוכר שיום אחרי שהתארסתי, אמר לי אבא: "בוא, אנחנו צריכים ללכת להזמין מזוזות שיהיו לדירה שלך". עוד לא היה לנו מושג מתי תהיה החתונה, לא היה לנו שום מידע לגבי הדירה בה נתגורר, כמה חדרים יש בה וכמה מזוזות נצטרך לקנות עבורה, אבל אצל אבא זו בכלל לא היתה סיבה לדחייה. צריכים מזוזות? קונים מזוזות!

הגאון הגדול רבי שלמה קנייבסקי שליט"א, ראש ישיבת 'קרית מלך', על סוד ההצלחה המופלאה של אביו מרן שר התורה זצ"ל, להעפיל לכאלו דרגות ייחודיות

דומיננטיים שבזכותם הוא זכה למה שזכה. "הנקודה הראשונה היא העקשנות לטובה. הוא היה שונה מכל החברים שלו ומכל הסביבה שלו. דרך הלימוד שלו היתה אחרת, ולא מוערכת בכלל. עברו הרבה מאוד שנים עד שאנשים התחילו להכיר בגדולתו.

לפני חג הפסח, זכינו בסייעתא דשמיא לפקוד את מעונו של הגאון הגדול רבי שלמה קנייבסקי שליט"א, ראש ישיבת 'קרית מלך', ובנו חביבו של מרן שר התורה רבינו הגר"ח קנייבסקי זצלה"ה. חלקה הראשון של השיחה התפרסם בגליון של ערב חג הפסח- ועורר הדים נרחבים ותגובות נלהבות מכל קצווי תבל, קוראים רבים הגיבו בשמחה ובהתלהבות רבה, על דברי ההדרכה של ראש הישיבה, המתובלים בסיפורים ועובדות, כיצד היה מרן שר התורה מחנך את ילדיו ומנהל את ביתו. השבוע אנחנו מביאים את חלקה השני של השיחה, שבו מתייחס ראש הישיבה שליט"א לשאלה, כיצד הצליח מרן שר התורה בעצמו לעלות לכאלו מעלות רמות, ומה היה סוד ההצלחה המופלאה שלו להעפיל לכאלו דרגות ייחודיות. "האבא זצ"ל היה אדם גדול מאוד", אומר ראש הישיבה. "אין לנו בכלל הבנה בגדלות שלו, ואני אומר זה כבן שגדל אצלו והתחנך על ידו, ובכל זאת, אין לי בכלל הבנה מי היה האיש הזה, המעט שראינו חשף בפנינו טפח, אבל זה היה רק קצה הקרחון. "ולכן קשה מאוד לקבוע מסמרות ולומר כך הוא נהיה אדם גדול, או באופן אחר. אבל אני חושב שיש שלושה עמודים מרכזיים ומאוד

הש"ס כולו בגיל 16.

"לאחר מכן הוא שאף לסיים את כל הש"ס בכל שנה. הוא התחיל פעם אחת ולא הצליח, באמצע השנה הוא נפל. לשנה הבאה התחיל שוב, וגם הפעם לא הצליח, אבל הוא לא נכנע, התחיל בפעם השלישית וב"ה הצליח, ומאז ועד סוף ימיו היה מסיים את הש"ס כל השנה, כשבהמשך נוספו לימודים נוספים, כמו הירושלמי, שולחן ערוך, ספרא וספרי וכו".

כחלק מאותה עקשנות זה לא היה רק מה ללמוד ואיך ללמוד, אלא גם לשמור על עקביות בעקשנות יוצאת דופן. אבא זצ"ל היה אדם עקבי, הוא לא היה משנה תוכניות, גם אם לפעמים היה קשה מאוד לעמוד בתוכנית המקורית שהוא קבע לעצמו.

"וכאן אני רוצה לספר סיפור נפלא, שאבא זצ"ל היה מספר אותו מעת לעת. הסיפור הזה די התפרסם, אני עצמי מספר אותו בהזדמנויות רבות, כי זה באמת סיפור שגם נותן לנו הצצה למה שתפס כל כך חזק את אבא זצ"ל, וגם מלמד אותנו איך מצליחים בתורה.

"אבי מורי למד בישיבת לומז'ה בפתח תקוה, והיה יושן שם בפנימיה. היה לו חבר שישן אתו בפנימיה, הגאון הגדול רבי משה סולובייצ'יק, שלימים היה גדול הדור של שווייץ. רבי משה היה מבוגר מאבא בחמש שנים, אבל הם היו חברים טובים.

"כשהגיעה העונה של רישום הילדים לבתי הספר, היו יוצאים תלמידי הישיבות למושבים ולערי השדה, כדי לשכנע יהודים לשלוח את ילדיהם לחינוך התורני. הזמנים היו זמנים טרופים, ניתן היה פשוט להציל נשמות, כל מי שהלב שלו בער באהבת תורה ויראת שמים, היה יוצא ועושה נפשות, פשוט הצילו נשמות דורי דורות של יהודים יראים ושלמים קמו בזכות הפעילות הזאת.

"אבא היה אז בחור צעיר ולא לקח חלק בפעילות, ואילו רבי משה סולובייצ'יק שהיה כבר מבוגר יותר, כן נשלח לפעילות. הם היו צועדים ברגל במשך שעות, לא היה להם כסף לממן הסעות, הלכו והלכו עד שהגיעו למושב, והיו עוברים מבית לבית, נוקשים על הדלת, אולי יש לכם ילדים לרשום לבית ספר??? זאת כמובן היתה עבודה מפרכת מאוד, אבל הפירות שלה היו שווים כל מאמץ.

"רבי משה סולובייצ'יק יצא ביום מן הימים לפעילות, והרחיק נדוד, הוא סיים את הפעילות שלו בשעת לילה, והיה צריך לחזור בהליכה

"כשהוא היה בחור בישיבה, וגם שנים לאחר החתונה, לא רק שלא העריכו את גדולתו, אלא שהיו מסתכלים עליו כמו על מישהו שמנותק מהעולם, כל הזמן ממלמל ומשנן גמרות ומדרשים כביכול בלי להבין מספיק.

"במאמר המוסגר אני יכול להעיד, שבהזדמנויות בודדות שהוא נאלץ לדבר בענייני העולם הזה, כמו לנתח מצבים פוליטיים או לבחון אופציות שונות כיצד יש לנהוג בענייני הציבור וכדו', זה היה מדהים לראות איך שהיה הזה, שכל כך מנותק מהעולם הזה, היה מנתח את המצב בהירות מופלאה ועם הסתכלות רחבה ומיוחדת כל כך, אבל זה לא הנושא.

"אנחנו מדברים על השנים הארוכות שבהן הוא לא זכה להערכה והכרה. זה לא שנתיים שלוש, מדובר על עשרות שנים! עשרות רבות.

"כל הסביבה הסתכלה עליו כמו אדם שונה, אחר. ובכל זאת הוא המשיך לפי דרכו, למרות שלא זכה לשום הערכה והכרה, ואחרי שנים רבות, התחילה הגדולה שלו לתת את אותותיה, רק אז אנשים שמו לב.

"אני חושב שיש כאן מוסר השכל חשוב מאוד, להרבה מאוד בחורים ואברכים. לפעמים בנאדם לומד ומשקיע ולא זוכה להערכה. זה לא עניין של גאווה, אלא הערכה פשוטה, אדם משקיע ומתאמץ, הוא רוצה לקבל משוב חיובי מהסביבה שלו. אבל צריכים לדעת, שגם אם אין משוב חיובי, אסור להישבר, אלא פשוט להתמיד ולהתאמץ, וחז"ל כבר אמרו 'סוף הכבוד לבוא'.

"מצד שני, צריכים גם לדעת שלהיות 'הגר' חקנייבסקי' זה לא משהו שאנשים אחרים יכולים להיות. היו לו את תכונות הנפש הייחודיות שלו, הוא גדל בבית מאוד מיוחד. מגיל מאוד צעיר היתה לו נטייה ללמוד, הוא אהב ללמוד ועשה את זה בשמחה רבה. אלו תכונות אופיי, לנו אין את התכונות הללו ולכן אנחנו לא יכולים להיות כמוהו, ואנחנו גם לא צריכים להיות כמוהו, אלא ללמוד ממנו איך אדם צריך להשתמש במה שיש לו, ולעשות עם זה את המקסימום שבכוחנו לעשות.

"ומה קורה כשלא מצליחים?", אומר ראש הישיבה שליט"א, "ממשיכים בכל זאת! שבע ייפול צדיק וקם"

"אבא מארי זצ"ל, סיים בגיל 16 את כל הש"ס ארבע פעמים", מספר ראש הישיבה. "כלומר, הוא למד כל דבר ארבע פעמים, ובאופן הזה הוא התקדם עוד דף ועוד דף, עוד מסכת ועוד מסכת עד שסיים את

המשך בעמוד 28

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכ"ה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לעיי"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

לפני כמה שנים הגיעו שני בעלי-דין לבית דינו של הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל. ראובן עבר ברחוב וראה עשן הרבה יוצא מחלון ביתו של אחד הדיירים. הוא הזמין מכבי אש שיבואו לכבות את הדליקה, אך כאשר הגיעו לשם ראו שלא דובים ולא יער, ולא היה זה כי אם מכשיר שהעלה עשן דרך הארובה המיוחדת אשר לו...

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: כל מה דעביד רחמנא לטב עביד

"דְּבָרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתֶּם אֲלֵהֶם" (ויקרא ט"ו, ב')

ודבר שפתיים אך למחסור להרחיב בנמשל, כי הדברים ברורים למבין, ורק מתוך התגברות בנסיונות בדברים שבין אדם למקום ושבין אדם לחברו, זוכה האדם לעלות לגדולה ולהתעלות במדרגות התורה והיראה, לכן המשכיל מודה ומשבח להקב"ה על הקשיים שנופלים בחלקו, כי מדרך הטוב להטיב ואין קדוש כה' הדורש וחפץ בהצלחתו.

לפני כמה שנים הגיעו שני בעלי-דין לבית דינו של הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל

לפני כמה שנים הגיעו שני בעלי-דין לבית דינו של הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל, ומעשה שהיה כך היה: ראובן עבר ברחוב וראה עשן הרבה יוצא מחלון ביתו של אחד הדיירים. הוא הזמין מכבי אש שיבואו לכבות את הדליקה, אך כאשר הגיעו לשם ראו שלא דובים ולא יער, ולא היה זה כי אם מכשיר שהעלה עשן דרך הארובה המיוחדת אשר לו, ובכך עזבו את הבית.

לאחר כמה ימים הגיע מכתב לשמעון בעל הדירה, שעליו לשלם סכום של כמה מאות שקלים עבור שהטריחו את מכבי האש לבוא בביתו, טען הלה שהוא כלל לא הזמין אותם אליו, אך הם לא קיבלו טענתו והכריחו אותו לשלם, ואם ירצה יגבה את החיוב ממי שהזמין אותם בפועל, בלית ברירה שילם הלה את החוב ותבע מראובן שישלם לו את החיוב, אולם הלה הצטדק ואמר שהוא רק

פעמים הרבה נקלע האדם למצב קשה, אחד מתנסה בדחקות הפרנסה, חבירו יש לו חולה בתוך ביתו, או שעיניו רואות וכלות איך שתרבות רעה יוצא מתוך ביתו, רחמנא ליצלן מכל מרעין בישין אלו, וצריך לזהר במקרים אלו שלא להתרעם חלילה על מידותיו של הקב"ה, אלא לקבל הכל בשמחה, דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, והיא מן העבודות הקשות שבמקדש, אך היא יסוד היסודות וזה כל האדם.

משל למה הדבר דומה, למוסד גדול שהוקם עבור ילדים מיוחדים, וכדי לטפל בילדים אלו היו צריכים לחפש מורים ומלמדים מומחים, שנתברכו בסבלנות יתירה ואורך רוח במידה גדושה הרבה יותר ממלמדים בחינוך רגיל, וכמובן שגם מתן שכרם בצדם לאלו המתאימים לכך. פעם אחת היו מחפשים מלמד עבור אחת הכיתות, ותלו מודעות ברחובות ובשווקים, שמי שרואה את עצמו מתאים לתפקיד זה יפנה אל מנהל המוסד, ואכן הגיעו כמה אנשים שחשקו בתפקיד.

כיון שלא ידעו במי לבחור, החליט המנהל שיתנו לכל אחד לומר "שיעור נסיון" לפני התלמידים, והמצטיין ביניהם יקבל את התפקיד, וכך עשו, במשך כמה ימים עלו המועמדים זה אחר זה, כדי למסור לפני הילדים המיוחדים, כאשר המנהל עוקב אחריהם בחדר צדדי, והנה הגם שכולם עשו מלאכתם בנאמנות ובשלימות, היה אחד מהם שעלה על כולם, כי בעת שהוא מסר את השיעור היו הילדים משתוללים מאד, זה הרעיש בכסאו ללא הפסקה וחבירו זרק דברים באמצע מסירת השיעור, ובכל זאת לא איבד הלה עשתונותו, והתייחס לכל ילד באהבה עזה ובסלחנות יתר, עד שהצליח להרגיע את הרוחות וללמד בכיתה, וכראות כן המנהל החליט תיכף ומיד לקחת אותו לשמש כמלמד קבוע עבור התלמידים.

הרי, שההפרעות של התלמידים בשיעורו, הן הן שגרמו לו לעלות לגדולה ולקבל את התפקיד הנחשק, ואלמלא התרחשו אצלו אירועים קשים אלו, יתכן מאד שלא היו בוחרים בו כמלמד, כי במה עדיף הוא יותר מחבריו שהתמודדו על התפקיד, אך הנסיון הקשה שעמד בו, גרם לו לגלות כוחותיו ולהתעלות יותר מהם.

כל האזורים שווים, וכמו שידוע שיש מקומות בארה"ב שתושביהם אנשים פחותי ערך בלשון המעטה, וזה גורם שמכת הגניבות אינה בגדר מילתא דלא שכיחא, ואלו עושים מלאכתם במהירות ובזריזות כך שבדרך כלל אי אפשר לעקוב אחר עקבותיהם.

יום אחד הוצרך להגיע לאחת הדירות במקום כזה, ואיתרמי ליה לשאת סכום גדול של ארבעים אלף דולר טבין ותקילין בתוך התיק שלו. ויהי כאשר הגיע למחוז חפצו, יצא מרכבו ושכח להוציא עמו את התיק ובלי משים השאירו על המושב, כאשר על התיק היה מונח עוד מכשיר אלקטרוני. ויהי כאשר חזר לרכבו חשכו עיניו בראותו שפרצו לו ברכבו, אך מה רבה היתה שמחתו כאשר הבחין שהגנבים נטלו את המכשיר היקר, אולם בתיק שבו האוצר היקר של ארבעים אלף דולר לא נגעו לרעה!

למותר לציין שהודה להקב"ה על רוב חסדו וטובו שגמל עמו והצילו מן הגנבים. והמשיך יהודי זה לספר לי, שלאחר מעשה זה התבונן בנפשו, דהנה אלמלא היה משאיר את התיק ברכבו, והיה חוזר ורואה שפרצו לו ברכב ונטלו את המכשיר שלו בודאי היה מצטער עד מאד, גם על אבדן החפץ וגם על כך שיצטרך לתקן את החלונות שהתנפצו, שגם זה כרוך בהוצאה כספית, אבל בעובדא דידן נהפך היגון לשמחה, והיינו טעמא מפני שהיה בידם של הגנבים ליטול הרבה יותר, ולכן לא חשב כלל על האבידה, כאשר בחסדי השי"ת לא נטלו ממנו רכוש גדול ויקר יותר.

וכיוצא בזה ממש צריך כל אחד לזכור בעת צרה, ובמקום עגמת נפש ויסורים, יתבונן בחסדי ה' אשר גמל עמו והשאיר אצלו אוצרות גדולים, הא למה הדבר דומה, לנהג אוטובוס שראה ילד בוכה באחת התחנות, לשאלתו לבכיה זו מה עושה, השיב הנער שהוא צריך להגיע למקום פלוני ואין לו כסף לשלם עבור הנסיעה, ויחמול הנהג על הילד והוציא מכיסו את מלוא הסכום ושילם עבור נסיעת הילד. לאחר כמה דקות הבחין הנהג דרך המראה שהנער בוכה שוב, וישאל אותו לפרש הבכיה, השיב הילד ואמר, שהבחין שכל העולים לאוטובוס מקבלים עודף מן התשלום ואילו הוא עלה ולא קיבל מאומה... למותר לציין שמאד חרו הדברים לנהג, שהרי בטוב לבו התנהג עמו לפני משורת הדין ושילם עבורו את דמי הנסיעה ועכשיו הוא תובע ממנו לתת לו את העודף, אתמהה.

והנמשל מובן מאליו, וצריך מאד להיזהר שלא להתנהג כסכלותו של הנער, וידע האדם שעליו להודות על כל נשימה ונשימה והכל הוא בחסד עליון, ואיך נעז להיות תובע על ה'עודף' ודברים אחרים.

"מיד התקשרתי לברר אם כבר זרקו את החליפה"

עובדא ידענא במלמד דרדקי ירא שמים, שעשה מלאכתו עבודת הקודש באמונה, ולעולם לא היה מפסיק באמצע מסירת שיעור, כי אם במקרים דחופים ביותר, והם היו ממש בגדר מילתא דלא שכיחא. שנה אחת כמה ימים קודם פסח, התנצל לפני תלמידיו ויצא באמצע השיעור ל'חדר המלמדים' והתקשר לביתו, ושאל בדאגה אם כבר זרקו את החליפות הישנות שהיו בארון הבגדים, משנענה בחיוב, ביקש מהם בדחיפות שירדו לבדוק אם כבר פינו אותן מ'חדר

**לאחר כמה דקות הבחין הנהג
דרך המראה שהנער בוכה שוב,
וישאל אותו לפרש הבכיה,
השיב הילד ואמר, שהבחין שכל
העולים לאוטובוס מקבלים
עודף מן התשלום ואילו הוא
עלה ולא קיבל מאומה...**

רצה להצילו מן האש וכל כוונתו לטובה היתה, אך שמעון לא קיבל טענתו, באמרו שכל בר דעת יודע להבחין ולהבדיל, בין עשן הבא מן האש לעשן הבא ממכשיר טכנולוגי, אך גם על טענה זו השיב ראובן, שהוא אינו מכיר את כל המכשירים האלו ובתום לבבו עשה כן כדי להיטיב עמו שלא ינזק, ומשלא הגיעו לעמק השווה הגיעו להתדיין בדין תורה לפני הדיינים בבד"ץ של הגר"ש וואזנר שליט"א.

והנה הרבה יש לפלפל ולדון בשאלה זו, ולא בררתי היטב מה יצא בדינם, אך יש ללמוד מכאן דבר נפלא, שלפעמים יכול האדם לעבור ברחוב ולהיות בטוח שלהבות אש בוערות בביתו של חברו, כאשר האמת שכל החסרון אינו תלוי אלא בו, שהוא אינו מכיר ב'טכנולוגיה' ולכן בא לכלל טעות והזמין מכבי אש, וזה משמש דוגמא טובה לבשר ודם, המדמה בנפשו שהוא מבין חשבונות שמים, והוא מהרהר ושואל, הלא עשיתי חסד כל היום, נתתי צדקה ועשיתי מצוות ומעשים טובים, ואיך נגזר עלי לסבול יסורים, אך האמת לאמיתה היא, שהאדם אינו מכיר ב'טכנולוגיה' ובשכלו המצומצם אינו מסוגל להבין מעשה הא-ל, וכן אמר ישעיה (נה, ח-ט): "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי הא-ל, כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם", וממילא לא ירהר לשאול שאלות וקושיות על הנהגת הבורא ית"ש.

בתיק שבו האוצר היקר של ארבעים אלף דולר - לא נגעו לרעה

מעשה נחמד סיפר לי יהודי תמים מארה"ב מה דבדידה הוי עובדא. יהודי זה עסק לפרנסתו בכך שהיה מטפל בדירות שעמדו להשכרה, כגון לתקן את הדרוש תיקון, לגבות את דמי השכירות, לדאוג למצוא שוכרים שישכרו את הדירה וכיוצא בדברים אלו, והנה לא

"באותה שיחה שואל הדוד שלי את אבי: 'תגיד, כמה באמת התחייבת לשלם?! אבא שלי השיב לו: '50 אלף שקלים...!'. הדוד שלי התחיל להשתעל בחוסר נעימות. הוא לא ידע איך לומר את זה לאבא שלי, הוא לא רצה להשבית את השמחה, אבל הוא הבין שכנראה יש כאן טעות נוראה..."

הגאון רבי יחיאל צוקר, מרבני ישיבת 'תורה בתפארתה', על ההנהגה המיוחדת שמנהיג הקב"ה את בני ישראל, שלא כטבעם של שאר אומות העולם

"אדם כי יהיה בעור בשרו" (ויקרא י"ג, ב')

הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מספר שהגיע אליו מכתב ממנהל מחלקת עור באחד מבתי החולים הגדולים, ובו הוא מספר על מחלת עור נדירה שהתגלתה אצל אחד החולים, שעל אף שמקובל ברפואה ששום מחלת עור אינה גורמת למוות, מחלה זו מסוכנת מאוד ועלולה להביא למותו של החולה.

חלק מהסיבות לסכנת המוות אשר נגרמת במחלה זו, משום שהמחקרים הרפואיים שנכתבו אודות מחלה זו הם מועטים ביותר, הסיבה לכך משום שמחלה זו תוקפת אך ורק יהודים!!! עוד לא נמצא ססימפטומים הללו יהיו גם אצל גויים! עד כאן עדות של מנהל מחלקה אחד.

מנהל נוסף של מחלקת עור בבית חולים אחר, מוסיף פרט מעניין ומרתק, לפני זמן מה הגיעה אשה "ערבייה" שחלתה במחלת עור זו! הדבר שבר לנו תזה המקובלת שזו מחלה יהודית, שהנה גם ערבייה חלתה במחלה זו. לא עברו מספר ימים ואימה של אותה ערבייה הגיעה לבקר אותה בביתה, ותוך כדי סיפוריה היא מספרת למנהל שבעלה אמנם ערבי, אבל היא יהודייה! הווה אומר שבתה נחשבת אפוא ליהודייה!...

אומר הרב זילברשטיין: "אני לכשעצמי תמהתי מאוד, ידעתי תמיד שיש 'ראש יהודי' אבל 'מחלה יהודית'?! מהיכן צמח לנו דבר כזה?" משהפנה את הדבר לגיסו שר התורה מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל תמה מאוד על תמיהתו, שהרי זה מדרש מפורש!:

"מכל פשעי הצילוני... רבי שמואל בר נחמני אומר לא היו עובדי אלילים ראויין שיהיו בהן בעלי חטטין, ולמה יש בהן שלא יהיו מוניין את ישראל ואומרים להם אומה של מצורעים אתם, הוי חרפת נבל אל תשימני". (בראשית רבה פח א)

מבואר במדרש מפורש, שמחלות עור היו צריכות להיות אצל ישראל בלבד, רק כדי שלא יהיו מבוזין אצל אומות העולם ויכנו אותם בשם אומה מצורעת, נתן הקב"ה מחלה זו גם לאומות.

מבואר לנו שיש הנהגה מיוחדת אצל כלל ישראל, אנחנו לא שייכים לעולם של טבע, בטבע לא קיימים נגעים, עם ישראל איננו עם טבעי, זה עם שהנהגה שלו היא תוצאה של תורה!

זכיתי לשמוע כמה וכמה פעמים מפיו של מורי ורבי הגאון הגדול רבי פנחס שרייבר זצ"ל, שאמר דבר נפלא בשם החזון איש זיע"א: ישנו רמב"ן ידוע שאומר שהקב"ה לא עושה ניסים לכל אחד בכל זמן שיחפוץ, כדי להוכיח את כוחו ואת השליטה המוחלטת שלו בטבע. הקב"ה עשה ניסים גלויים ומופתים אדירים לאבותינו, עשר המכות שהכה במצרים תוך שידוד מערכות הטבע כולן, קריעת ים סוף, הורדת המן דבר יום ביומו, מעמד הר סיני עם קולות וברקים ואש בתוך אש ו'שומעים את הקולות', ועוד ניסים שנעשו לאבותינו, ודי בכך כדי להוכיח את מה שהיה צריך להוכיח. מכאן ולהבא, יש לנו מסורת מסודרת ומי שרוצה להידבק בה' ולהאמין בו, יש לו על מה שיסמוך. מי שחפץ ללכת בדרכים אחרות חלילה, הדרך פתוחה בפניו, כמו שאמרו חז"ל 'הבא ליטמא פותחין לו', לא מסייעים לו, אבל כל אחד בוחר בעצמו את הדרך בה הוא חפץ ללכת, ואין הקב"ה מראה ניסים אלא בעיתים ובזמנים שהוא חפץ בכך.

עד כאן הדברים שאומר הרמב"ן בעניין זה של אמונה והוכחות למציאותו של הבורא יתברך.

על זה היה מרן ה'חזון איש' מוסיף, כך שמעתי מהרב שרייבר זצ"ל, שכמו שהיו זמנים שבהם הקב"ה עשה ניסים גלויים, יש גם תחומים שבהם הקב"ה עושה ניסים גלויים, בכל עת וזמן.

להם שום חיסכון או ירושה כלשהי, מסתדרים עם מה שיש, אבל לא מעבר לזה. הוא צריך להחליט כמה כסף הוא מוכן לתת, אבל איך יוכל אבי שהוא אברך וההכנסה שלו זעומה, לקבל על עצמו תשלומים של מאות אלפי שקלים, וזאת רק הבת הראשונה...

"לאחר מחשבה, נכנס אבי למרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, ושטח בפניו את הסיפור. יש לי בת טובה ויראת ה', מגיע לה חתן תלמיד חכם, אבל אני - היכולות שלי מאוד נמוכות, ואני שואל את ראש הישיבה כדת מה לעשות? על כמה כסף אני צריך להתחייב כדי לזכות בחתן תלמיד חכם?

"נענה מרן הגרא"ל והשיב בפשטות: כלום! אל תקבל על עצמך כלום. אם אין לך אפשרות, אל תתחייב על שום דבר!" "אבא שלי קצת נבהל. מה זאת אומרת כלום? לא להציע שום סכום, מה כלום?

"נענה ראש הישיבה: אתה יודע מה? תתחייב על 50 אלף שקלים, זה סכום שאפשר לעמוד בו בפריסת תשלומים נוחה..."

"50 אלף שקלים זה כמוזבן לא מספיק כדי לקבל חתן תלמיד חכם, ואבא שב הביתה כשיש לו תשובה מאוד לא ברורה. 50 אלף שקלים, זה מה שראש הישיבה אומר לו לתת, לא מעבר לזה, איך הוא יכול למצוא ככה חתן תלמיד חכם? זה לא רציני."

"הוא התקשר לאחד מבאי ביתו הקבועים של מרן הגרא"ל, וביקש שינסה לבדוק איתו, אולי הוא ענה את התשובה ולא התכוון לכך שאכן יעשו כך למעשה???"

"ניגש המקורב לראש הישיבה ושאל אותו, מה הפשט שראש הישיבה אמר לתת 50 אלף שקלים בלבד? זה לא הגיוני!!!"

"אמר לו הראש ישיבה, אני לא מבין מה הוא רוצה. הרי אף אחד לא מחתן את הילדים ממה שיש לו, כולם נותנים סכומים שהם מעבר ליכולות שלהם, על ידי ניסים, כל החתונות הללו הן עם ניסים, אז יש מי שהנס שלו שהוא מתחייב לתת מיליון שקלים, והקב"ה אכן מסדר את זה כך שתהיה לו אפשרות לעמוד בדיבורו, ויש מי שהנס שלו הוא שהוא לא מתחייב על כלום, והקב"ה מסדר לו שידוך טוב בלי שיצטרך להתחייב..."

"עברו שלושה חודשים והנה הציעו להורים שלי הצעה מיוחדת, במינה, בחור ירא ושלם, תלמיד חכם אמיתי, בעל מידות טובות, נעים הליכות מוכשר ומוצלח. השידוך התחיל להתגלגל וכל הצדדים היו מאוד מרוצים, אבל בינתיים לא דיברו בכלל על כסף... "כשהבשיל השידוך לכדי סגירה, נאספו הצדדים והתחילו לדבר על התנאים, תאריכים אופציונאליים דרישות מיוחדות ואז פונה אבי הבחור לאבא שלי ושואל אותו 'מה יקר חסדך?' כמה אתה מוכן לתת כדי להשתתף בעלות הדירה לזוג..."

"ענה אבי מורי שהוא מוכן לתת 50 אלף שקלים. זה מה שהורה לו הרב שטיינמן לומר, וכך הוא עשה."

"המחותן עונה מנגד: 'ואני מוכן לתת כך וכך', בלי לבקש שום דבר נוסף מאבא שלי מעבר למה שהוא עצמו הציע לתת."

והיה החזון איש אומר שגם כיום יש נושא אחד שהקב"ה עושה בו ניסים גלויים, וכל מי שרוצה לחפש לחזק את האמונה שלו יכול להתבונן בזה, ולהיווכח בצורה מוחלטת ובהוכחה ברורה שיש בורא לעולם.

ומה הוא התחום הזה שבו אנחנו רואים ניסים גלויים? זה העניין של נישואי הילדים. רואים אברך כולל שרעייתו עקרת בית, והם מצליחים לחתן עשרה ילדים, ואחר כך הם נשארים לחיות... זה לא פחות מנס גלוי.

פעם דיברתי מהעניין הזה בוועד שמסרתי בישיבת 'תורה בתפארתה', וציינתי בפני הבחורים סיפור מעניין ששמעתי מאחיין שלי שאמא שלו היא 'בעלת חשבונות', ופעם הוא ישב עם הוריו במוצאי שבת, ואכל איתם יחד סעודת מלווה דמלכה. באותה סעודה דיברו האב והאם על הוצאות הנישואין, והנה נחה על אביו הרוח, וביקש מאמו שתוציא מחשבון עם דף ועט, והם חישבו משך שעה ארוכה הוצאות מול הכנסות.

הם עשו חשבון מה היא ההכנסה החודשית של האב ומה היא הכנסתה של האם, הגיעו לסכום כולל, והאב ביקש מהאם שתוסיף על כך עוד 500 שקלים נוספים כדי 'לכסות' את כל הבונוסים הקטנים והרווחים החד פעמיים שבאו פה ושם. את ההכנסה הזאת הם הכפילו במספר החודשים שחלפו מאז נישואיהם ועד אותו מוצאי שבת.

לאחר מכן חישבו את עלויות החתונות של 12 הילדים שכבר חיתנו, העלויות המרכזיות של אולם, תזמורת, קייטרינג, ביגוד לחתן או לכלה, המתנות לצד השני, ביגוד לשאר בני המשפחה לחתונות, עלויות השכירות שהם משלמים לזוג הצעיר בשנה או שנתיים אחרי החתונה, וכמוזבן הסכום שהם נתנו לכל אחד מהילדים לרכישת דירה.

והנה לנגד עיניהם נפרסה תמונה שהיא לא פחות מפלאית: התברר שההוצאות שהוציאו עבור חתונות הילדים עולה באופן משמעותי על ההכנסה שהכניסו כל ימי חייהם... וזה עוד לפני שדיברנו על כל הסכום שהוציאו על המחיה עצמה, שלהם ושל ילדיהם הלא נשואים...

לאחר אותו 'ועד' ניגש אלי אחד הבחורים וסיפר לי סיפור שהותיר אותי המום.

"אבא שלי אברך כולל מאז נישואיו ועד עתה, מעולם לא עשה שום דבר אחר חוץ מלשקוד על התורה ועל עבודת ה'", כך מספר הבחור וממשיך: "אמא שלי מטפלת בילדים מהסביבה, ומרוויחה סכומי כסף נחמדים פה ושם, מה שמספיק כדי מחיה בצניעות ובצמצום."

"והנה הגיעה אחותי לפרקה, אבי ואמי דיברו ביניהם שצריכים לראות מה עושים. הרי זה ברור שהם רוצים חתן תלמיד חכם לבתם, והבת עצמה כמוזבן גם היא רוצה בכך. אבל נהוג במקומותינו שכשלוקחים חתן תלמיד חכם, משלמים עליו בהתאם, והרי אין

לי שאמרתי לך שאני נותן 50 אלף שקלים, ואתה הבנת מצוין את דברי והסכמת לשידוך.

"מצד שני אחי אומר לי שזה לא הגיוני, שהוא עצמו דיבר אתכם ואתם אמרתם לו שאתם דורשים שלושת רבעי דירה, וממילא זה לא יכול להיות שבתוך חודשים בודדים, הורדתם בצורה משמעותית כל כך את הדרישות...".

"המחותן הקשיב ברוב קשב לדברים ולבסוף השיב: 'אתה צודק, וגם אחיך צודק...'. "

"אכן, הבן שלי בחור מאוד טוב והוא 'שווה' הרבה מאוד, אמר אחי החתן, 'אמרו לנו שאנחנו צריכים לדרוש עבורו לפחות שלושת רבעי דירה וכך עשינו, ולכן אח שלך צודק. באמת דרשנו שלושת רבעי דירה! "

"אבל לפני כמה שבועות היינו באמריקה, ובאותו זמן בדיוק היה שם גם מרן הגראי"ל שטיינמן שהגיע למסע חיזוק. בלי שהתכוונתי לכך נקלעתי יחד עם מרן ראש הישיבה לאירוע מסוים, ומאחר והייתי אורח כיבדו אותי והושיבו אותי על ידו... "

"ישבתי ליד מרן, היה זמן בשופי וחשבתי לעצמי, אתה נמצא פה ליד גדול הדור שכולם עומדים בתור כדי לשאול אותו שאלות, אתה יושב לידו ולא תשאל כלום? נו, תשאל אותו משהו... "

"וכך בלי שחשבתי הרבה סיפרתי לראש הישיבה שיש לי בן תלמיד חכם ב"ה, ירא ושלם, ממש בחור טוב, וכולם אומרים לי שאני צריך לבקש עליו לא פחות משלושת רבעי דירה. שאלתי את ראש הישיבה מה הוא אומר על העניין וכמה באמת אני צריך לדרוש. "

"ראש הישיבה ענה לי תשובה מאוד ברורה: 'הבן שלך תלמיד חכם?', הוא אמר, 'אם כן הוא לא יכול להיכנס לבית של אנשים שאינם בני תורה... אולי באמת מגיע לו שיתנו לו שלושת רבעי דירה, אבל מי יכול לתת? אברך כולל לא יוכל לתת לו כזה סכום. מי שיתן כזה סכום, הבית שלו זה לא המקום המתאים עבור הבן שלך, אם אתה רוצה שהוא ימשיך להתעלות בתורה ויראת שמים... ולכן, אל תדרוש כלום. כמה שיתנו לו, זה מה שתיקח, בלי להציג דרישות". "

"כשחזרתי לארץ, הציעו את השידוך שלכם, אמר המחותן לאבי, 'אני שמעתי אותך אומר 50 אלף שקלים, שמעתי היטב את הסכום, לא נפלה אי הבנה ולא היתה פה שום טעות. אני הסכמתי לזה בחפץ לב, כי זה מה שהורה לי ראש הישיבה, וכי הבית שלכם הוא הבית המתאים ביותר עבור הבן שלי!". "

הסיפור המופלא השאיר אותי המום, אבל אז הוסיף הבחור עוד נקודה אחת קטנה לסיום: "עברו מאז שש שנים", הוא סיפר, "אני לא יודע איך, אבל עובדה היא שלאחותי ולבעלה שהוא כמובן אברך כולל, יש דירה בעלותם למרות שהם לא קיבלו מההורים...". "

"שני הצדדים לחצו ידיים, שתנו 'לחיים' והשידוך קם והיה ברגל ימין ובשעה טובה. "

"השמחה פרצה גבולות, שרשרת טלפונים בין המשפחות והחברים כולם מתבשרים על השידוך המוצלח ומאחלים מזל טוב מכל הלב. "למחרת בבוקר מקבל אבי שיחת טלפון מאח שלו, שמתקשר שוב כדי לברך אותו ולאחל לו מזל טוב ברוגע וביישוב הדעת, אחרי שהבלגאן של ערב סגירת השידוך הסתיים. "

"באותה שיחה שואל הדוד שלי את אבי: 'תגיד, כמה באמת התחייבת לשלם?'. "

"אבא שלי השיב לו: '50 אלף שקלים...'. "

"הדוד שלי התחיל להשתעל בחוסר נעימות. הוא לא ידע איך לומר את זה לאבא שלי, הוא לא רצה להשבית את השמחה, אבל הוא הבין שכנראה יש כאן טעות נוראה... "

"לאחר שהתגמגם במשך כמה דקות הוא אמר לאבי מורי: 'שמע, אחי היקר, אני לא יודע איך לומר לך את זה, אבל לדעתי יש פה טעות חמורה מאוד, ואני חושב שכדאי שתברר את זה עכשיו, כדי שלא נגיע למצב של ביטול השידוך חלילה וחס ברגע האחרון!!!'. "

"אבא שלי מאוד נבהל ושאל: 'מה אתה מתכוון, איזו טעות?'. "

"השיב הדוד בקול רועש, שגם לו יש בת באותו גיל, וגם לו הציעו את אותו בחור לפני חודשים ספורים, וגם הוא בירר על הבחור ושמע עליו את דברים טובים מאוד, ואכן רצה בשידוך, אבל אז הוא שוחח עם אבי הבחור, שהצהיר שהוא דורש עבורו לא פחות משלושת רבעי דירה, ומאחר ולדוד שלי שלא היתה היכולת לשלם כזה סכום גבוה, השידוך לא יצא לפועל, והנה כאן אחי מספר לו שהוא קיבל את אותו בחור מיוחד כשהוא נותן 50 אלף שקלים בלבד... "

"אולי הוא חשב שאתה אומר 500 אלף שקלים, ניסה הדוד להסביר, 'אבל ברור שהיתה פה טעות, וכדאי שתבהיר את זה כמה שיותר מהר שלא יהיו אחר כך אכזבות נוראיות!". "

"אבי מורי נבהל מאוד, מספר הבחור, "זה באמת היה נראה לו מאוד מוזר שאבי הבחור הסכים לעשות את השידוך למרות שהוא משלם רק 50 אלף שקלים. זה ברור שבחור כזה 'שווה' הרבה הרבה יותר, ובקלות הוא יוכל למצוא נערות טובות ומוצלחות, שגם יביאו איתן נדוניה גדולה הרבה יותר... "

"דווקא מה שהדוד אומר נשמע הגיוני... כנראה שהם לא הבינו שהוא מדבר על 50 אלף שקלים בלבד... "

"האצבעות רועדות ובלב פועם חייג אבי אל המחותן הטרי, ושאל אותו אם יש לו כמה דקות פנויות לשיחה רצינית... "

"אני לא יודע מה קורה כאן, אמר אבי למחותן, 'מצד אחד ברור

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

יום אחד, בימי ספירת העומר, החליט ראש הישיבה לשנות אסטרטגיה, פנה אל נער התחזוקה ואמר: "יודע אתה, בימים אלו מקיימים את מצוות ספירת העומר, מה דעתך, רק תאמר כמה מילים, היום כך וכך לעומר...". משיב הנער: "עזוב אותי אני כאן כדי לעסוק בתחזוקה, פעם אתה מבקש ממני להניח תפילין, עכשיו לדקלם מילים...". אמר לו הרב: "ומה אכפת לך, תעשה פעם אחת משהו אישי, בשבילי"

רב העיר כרמיאל, הגאון רבי צבי מרגלית שליט"א, על ספירת העומר ותשובה

נפתח במעשה שהיה בישיבה בחיפה: ראש הישיבה שהיה תלמיד חכם גדול, איש חסד, עסק גם בקירוב לבבות דרך המצוות. בישיבה היה נער ששימש כאיש אחזקה. למרבה הצער אותו נער היה מנוער מתורה ומצוות, לא זכה לגדול בבית של שומרי תורה. ראש הישיבה היה מפציר בו חוזר והפצר: "בוא, טעם קצת רוחניות. לפחות תניח תפילין פעם ביום, פעם בשבוע". הדברים לא עשו רושם. הנער בשלו, מסרב לכל צעד רוחני, ולו הקטן ביותר. עסק במלאכתו נאמנה, אך לא הסכים להתחכך עם תלמידי הישיבה אפילו כמלוא הנימה. יום אחד, בימי ספירת העומר, החליט ראש הישיבה לשנות אסטרטגיה. לפעול בדרך אחרת. פנה אל הנער ואמר, "יודע אתה, בימים אלו מקיימים את מצוות ספירת העומר, מה דעתך לספור לפחות פעם אחת, רק תאמר כמה מילים, היום כך וכך לעומר...". משיב הנער: "עזוב אותי לנפשי בבקשה, זה לא בשבילי. אני כאן כדי לעסוק בתחזוקה, ואת זה אני עושה בנאמנות, פעם אתה מבקש ממני להניח תפילין, עכשיו לדקלם מילים...".

אם נתבונן בכך, אחת המצוות הקלות ביותר ליישום הינה ספירת העומר. מי שאומר 'לשם יחוד' לוקח לו שתיים-שלוש דקות. מי שלא, כמה שניות. לדעת הרמב"ם ועוד חכמים, זו מצוה דאורייתא. לדעת ראשונים אחרים - זוהי מצוה דרבנן. כאשר מקיימים מצוה קלה זו, הגלגלים מתחילים לנוע. ומכאן - הבא ליטהר מסייעין אותו מן השמים. תופעה מופלאה ארעה לעם ישראל. כאשר יצאו ממצרים, יצאו בחיפזון.

מדוע?
אומר האריז"ל, ישראל היו כבר במ"ט שערי טומאה. לו היו נשארים במצרים עוד שבריר שניה, היו נכנסים לשער הנ', ומשם כבר לא היו יכולים לצאת. לא היה ניתן יותר להציל. משפל המדרגה הלזה לא הייתה אפשרות לעלות.

וראה זה פלא, שבוע לאחר מכן, בקריעת ים סוף, כבר "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי הכהן". תוך שבעה ימים השתנה מעמדו של עם ישראל מקצה לקצה. וארבעים ושלושה ימים לאחר מכן, מעמד מתן תורה. עם ישראל

אמר לו הרב: "ומה אכפת לך, תעשה פעם אחת משהו אישי, בשבילי" אחרי נדנודים והפצרות הואיל הנער להסכים לבקשת ראש הישיבה. שמח הרב ואמר: "אמור אחרי 'היום... לעומר' כך אכן עשה הנער. אמר לו ראש הישיבה, נו. רואה אתה, לא נפלה אפילו שיערה אחת משערות ראשך. לא קרה כלום...". למחרת ניגש הרב אל הבחור בשאלה הקבועה: "שמא חפץ אתה להניח תפילין?", למרבה ההפתעה, לאחר היסוס קל ענה: "כן, רוצה אני!", מאז אותו יום המשיך הנער להניח תפילין מידי יום ביומו. בסופו של דבר, חזר בתשובה שלמה והפך ליהודי שומר תורה ומצוות למהדרין.

צריך את ההתחלה, ההמשך בוא, יבוא...

מה קרה כאן בעצם?

מה שהיה צריך היה - ההתחלה. לפסוע פסיעה קטנה לכיוון הרוחניות. ברגע שהתחיל ולו במשהו, אפילו באמירת ספירת העומר, משהו כבר התרחש בקרבם ואז מצוה גוררת מצוה.

פעם שאל המשגיח, הגה"צ רבי דב יפה, בחור אחד: "מדוע אתה מאחר תדיר?" אמר לו הבחור, "אני לא יקה..." ענה לו המשגיח בפקחותו: "נאה ויאה, אם כך, מדוע אף פעם לא קורה שאתה בא כמה דקות לפני הסדר? אם אתה 'מדקדק' ו'מקפיד' לבוא תמיד דווקא באיחור, הרי שאתה יקה באיחורים..."

אבל החפץ חיים הפתיע אותם לחלוטין באמרו כדברים הללו: "אני יכול למנוע מהבחור את העינוג הגדול של מסירות נפש לתורה. מסירות נפש תסייע בידי בעבודת ה'. איך אוכל לקחת ממנו את הזכות הגדולה והנדירה הזו? את הדבר הזה שיכול הצעיד אותו כמה דקות קדימה?"...

אל לנו להבהל מקשיים ומנסינות

זהו ה'קוק' של החפץ חיים, וזה צריך להיות גם ה'קוק' שלנו. לא להיבהל מקשיים. אנחנו ברוך ה' לא צריכים לישון על הרצפה. אבל קשיים יש בכל דור ודור. היצר הרע מוצא תמיד במה להכשיל ובמה להקשות. ניקח את הדוגמא המצוייה. איחור לתפילות ולסדרים. אומר היצר לבחור היקר: מה כבר יקרה אם תאחר בכמה דקות בודדות? וכי העולם יחרב?

פעם שאל המשגיח, הגה"צ רבי דב יפה, בחור אחד: "מדוע אתה מאחר תדיר?" אמר לו הבחור, "אני לא יקה..." ענה לו המשגיח בפקחותו: "נאה ויאה, אם כך, מדוע אף פעם לא קורה שאתה בא כמה דקות לפני הסדר? אם אתה 'מדקדק' ו'מקפיד' לבוא תמיד דווקא באיחור, הרי שאתה יקה באיחורים..."

(מתוך הספר 'מפיק מרגליות')

כולו, ללא יוצא מן הכלל, לא רק גדולי וצדיקי הדור, כולם, מקטן ועד גדול, זוכים לשמוע מפי הגבורה "אנכי" ו"לא יהיה לך".
תוך חמישים יום הפכו לאנשים אחרים, למציאות אחרת, לדרגה אחרת, נסקו לגבהים מופלאים.
איזו שמחה צריכה להציף את ליבנו, על כך שיש לנו הזכות לעסוק בדברי אלוקים חיים. נצחיים שלא כקנייני הממון הארציים והבלתי יציבים. לגלג חוזר בעולם. היום האדם מצוי על מרומי קרת, ומחר עלול להיות בתחתית התהום, אין לך דבר אמיתי יותר מאשר התורה. בפרט הדברים צריכים להיאמר אל בחורי ישיבה, צעירים, בריאים, ברוך ה'. להם יש את כל היכולת להתקדם ולהתעלות.

המעלה הגדולה של המצטער על לימוד תורה

כמוהו, גם כאשר ישנם קשיים, אין הדבר פוטר מהעיסוק בתורה. שמעתי סיפור מראש ישיבת סלבודקה, הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א: בשיבתו של החפץ חיים בראדן שרר מצב כלכלי קשה עד מאוד. עד כדי כך שלא היו מיטות, ואפילו לא מזרנים. הבחורים נאלצו לישון על הרצפה, עליה פיזרו קש כדי לרכך ולו במעט את ה'מצע'.
אגב, פעם הייתי בעיר מץ. כאשר ביקרתי בבית הכנסת הראו לי מכתב עליו מתנוססת חתימתו של החפץ חיים. במכתב מודה החפץ חיים לקהילת מץ, על תרומתה הנכבדה להחזקת הישיבה בעירו. התרגשתי עד מאוד. גם אני נוסע מידי פעם למטרות אלו. המכתב נסך בי חיזוק. הנה, גדולי ישראל וגאוני הדורות הקדישו מזמנם היקר כדי לגייס כספים עבור לומדי התורה. עוד נזכיר, כשהיה החפץ חיים כותב קבלה לתורמים שסייעו בהחזקת מוסדותיו, היה אומר, "הריני עוסק במצוה של 'עץ חיים היא למחזיקים בה'".

ובכן, כאמור, המצב בישיבה היה בכי רע. אבל, היתה לישיבה דירה בה היו מיטות מועטות. מספר בחורים בעלי נסיבות מיוחדות, זכו לישון בדירה זו. והנה הגיע ללמוד בישיבה בחור מוכשר שסבל מדלקת ראות כרונית. בקרב אנשי ההנהלה התעוררה שאלה, האם להלין את הבחור החדש על הרצפה, כשאר הבחורים, או שמא יש מקום להקל עליו מחמת נסיבותיו הרפואיות.

מה עושים כשיש שאלות הרות גורל שכאלו? "ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם" [דברים כו ג]. הלכו אל הכהן הגדול, החפץ חיים. שטחו את השאלה בפניו על כל צדדיה, מדובר בבחור טוב שעדין לגדולות. הוא סובל מחולי כרוני. השינה על הרצפה תוסיף סבל על סבלו ה'רגיל'. האם יש מקום להקל עליו ולסדר לו מקום לינה בדירה. למעשה, ציפו השואלים לקבל את התשובה ההגיגית, המתבקשת. ודאי, תנו לו מקום נח, מקום שיקל על סבלו...

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מיד אחרי הברית, האמא התנפלה על הבן שלה בחיבוקים ונשיקות, עוד לפני שהילד הספיק להתאושש. היא פרצה בבכי ואמרה שמאז שנולד, היא נמנעה מלחבק אותו כי היא הרגישה שהוא לא מספיק יהודי... עכשיו כשהוא נימול היא לא יכולה לעצור עוד...

הרה"ח ר' יוחנן בריזל, על האמא שנסעה עם שני ילדיה במשך חמישה ימים ברכבת, כדי שיזכו לקבל רקע בסיסי על היהדות • הברית המיוחדת שהתקיימה על גבול מולדובה, במרחק של 600 קילומטרים מקייב, עם סעודת מלכים שהמוהל וחבריו לא יכלו לאכול בה...

אליעזר (לייזר) רוט

"וביום השמיני נימול בְּשֵׁר עֶרְלָתוֹ" (ויקרא י"ב, ג')

מצוות ברית מילה היא כידוע אחת המצוות היקרות ביותר לכל יהודי באשר הוא, מאחר שקיבלו אותה אבותינו עליהם בשמחה, והיא עומדת לעולמי עד, כך שגם אנשים רחוקים מאוד משמירת תורה ומצוות, מקפידים למול את בניהם לאורך הדורות, לעיתים במסירות נפש של ממש.

במהלך השיחות שקיימנו עם איש השמחה וקירוב הרחוקים, גבאי הצדקה הרה"ח ר' יוחנן בריזל, שמענו ממנו לא פעם סיפורים שסיפר תוך כדי דבריו, על בריתות שהשתתף בהן באוקראינה, לתינוקות, לילדים ולמבוגרים שלא זכו להיכנס בבריתו של אברהם אבינו כשנולדו, בשל הרדיפה העיקשת של המשטר הקומוניסטי כנגד יהדות וכנגד המוהלים.

לכבוד הגיליון של פרשת תזריע, ביקשנו ממנו שיספר לנו על כמה מהבריתות המיוחדות שבהן זכה להשתתף, וכדרכו בקודש, הסיפורים שפעו על אתר, מבלי שהיה צריך לנסות ולהיזכר בהם.

"כבר סיפרתי לכם פעם על אירוע של 45 בריתות שנערכו במרוכז בקייב במשך שלושה ימים, ובהן נטלו חלק יהודים מכל רחבי אוקראינה וגם מחוצה לה, שהגיעו במיוחד כדי למול את בשר ערלתם.

"כמוכן שכל ברית כזאת היא אירוע בפני עצמו ויש מאחוריה סיפור, אבל לא עם כולם הספקתי לשוחח ולשמוע את הסיפור שלהם.

"אני רק זוכר כמה מקרים שאירעו שם ותפסו את תשומת הלב שלי בצורה מיוחדת. מקרה אחד היה עם אמא שהתנפלה על הבן שלה בחיבוקים ונשיקות מיד אחרי שעבר את הברית, עוד לפני שהילד הספיק להתאושש.

"ניסו להרחיק אותה ולבקש ממנה שתמתין מעט, אבל היא פרצה בבכי ואמרה שמאז שנולד היא נמנעה מלחבק אותו כי היא הרגישה שהוא לא מספיק יהודי... עכשיו כשהוא נימול היא לא יכולה לעצור עוד את הרצון שלה לאמץ אותו בחום אל חיקה, ולחבק אותו מכל הלב.

"מקרה אחר שהיה שם, היה עם ילד יהודי שהשתתף בקעמפים שנערכו לילדי אוקראינה היהודים, ושם דיברו עם הילדים על כך שכדאי להם לעבור ברית מילה. אותו ילד החליט שהוא רוצה למול את בשר ערלתו כדת וכדין, וביקש מההורים שלו שייקחו אותו לעשות ברית.

"ההורים הסכימו וגם הסבא שלו הצטרף למסע, הם הגיעו לקייב, נרגשים מאוד, להכניס את הילד בבריתו של אברהם אבינו. אחד הפעילים שם תפס מה קורה פה. הוא שיבח את הילד מאוד בפני ההורים והסבא, הסביר להם כמה זה חשוב והכרחי שכל יהודי ימול את בשר ערלתו, ואז פנה בצורה ישירה לאבי הילד ושאל אותו: ומה איתך? אתה כבר עשית ברית?! האבא נדהם, התחיל לגמגם ואמר ש... לא, גם הוא לא נימול. עכשיו הופנו המבטים לעבר הסבא שהסמיק והודה שגם הוא לא העז, הם פחדו.

"אמרנו להם: תראו את הילד, הבן והנכד שלכם, הוא אמיץ, הוא לא חושש, הוא מבין שיהודי צריך להקיז דם כדי להתקרב לאבא שבשמים, ממה אתם חוששים? באותו הרגע הסכימו השניים והודיעו שגם הם רוצים למול את בשר עורלתם, וכך נחגגה הברית של הסבא, האבא והנכד ביום אחד. ההתרגשות היתה עצומה!!!".

"אנחנו היינו רגילים לבקשות מהסוג הזה, ולא התרגשנו מהמרחק הרב, אבל היתה לנו בעיה. איך נשיג עכשיו מוהל שיכול לבוא ולעשות את הברית הזאת, ממש לפני יום כיפור?"

"אם הם היו מבקשים יום או יומיים קודם לכן, היינו מוצאים להם מוהל בקלות כי חסידי ברסלב רבים באו לראש השנה לאומן, וחלקם נשארו כמה ימים אחרי, ביניהם היו גם מוהלים. אבל כשהם התקשרו זה היה אחרי שכולם כבר חזרו לארץ, והיינו צריכים להביא מוהל במיוחד מהארץ.

"המוהל אכן מאוד הזדרז לצאת, היתה לו עוד ברית שהוא היה צריך לעשות יום למחרת בברלין, ולאחר מכן הוא היה צריך להספיק לחזור לארץ ליום כיפור.

"הוא נחת בקייב, חבר אלינו ואחנו לקחנו אותו עם נהג מקומי, ונסענו כל הדרך לגבול של מולדובה, לא רחוק מאודסה, באזור מרוחק מאוד.

"כשהגענו התברר לנו ששם מתגוררים ההורים של היולדת, והיא נשארה בביתם עם התינוק הרך. היולדת עצמה התגוררה עם בעלה, אבי התינוק בגיאורגיה, באזור מוסלמי. היא באה כדי לשהות אצל ההורים שלה לאחר הלידה, ובעלה מאוד רצה להיות בברית של התינוק, אבל היו צריכים לחכות חודש עד שהוא הבריא, כך שהאבא כבר היה חייב לחזור לעבודה שלו בגיאורגיה.

"אבי היולדת, הסבא של התינוק, היה מאוד נרגש. התברר לנו שדווקא היו להם לא מעט מושגים ביהדות, והם שמרו על מסורת ברמה גבוהה מאוד ביחס ליהודים אחרים באזורים המרוחקים הללו, אחרי עשרות שנות המשטר הקומוניסטי.

"הסבא הכין סעודה ענקית, הוא הזמין חברים לחגיגה, ועשה מזה אירוע מאוד מאוד גדול ומכובד בהשקעה כספית גבוהה. מסתבר שהוא אדם עשיר, והוא חגג את הברית בהתאם.

"הוא קיבל את פני ושוחח איתי באידיש שוטפת, כשהוא אומר שבברית נותנים את הסנדקאות או לאבי הבן או לסבא שלו, ומאחר והאבא לא נמצא כאן, המסקנה המתבקשת היא שהוא, הסבא, יהיה הסנדק.

"אני הייתי בסערת רגשות, נפעמתי מזה שיהודי ששרד את כל תקופת המשטר הקומוניסטי המרושע, הוא צלח את כל התקופה הנוראה הזאת, שבה עמלו שליחיו של סטאלין ימ"ש לעקור כל סממן דתי מהלב של האנשים שם, ובכל זאת, הוא זכר מה זה ברית, הוא זכר מה המנהגים שהיו מקובלים שם לגבי הסנדקאות, וידע להעריך את המצווה הזאת ולערוך לכבודה סעודה בהשקעה שמעולם לא ראינו בבריתות באוקראינה, לא לפני כן ולא לאחר מכן.

"אנחנו כמובן לא יכולנו לאכול את האוכל שהכינו שם לסעודת הברית, בגלל שהכשרות שלו היתה מוטלת בספק, ואפילו לא היה לנו ספק של ממש לגבי זה...

"הם הכינו מגשי פירות עם המון סוגי פירות, דברים שלא רואים ביום יום, כך שלא נשארו רעבים.

"הברית עברה בשלום ב"ה, התינוק נכנס בבריתו של אברהם אבינו כדת וכדין, והשמחה היתה גדולה. לאחר מכן שלף הסבא את הארנק

מעניין לציין שבאמת רוב רובן של הבריתות בקרב ילדים ובני נוער, באו בזכות הקעמפים שהיינו עורכים להם, ושם היינו מדברים איתם על זה. בחלק מהמקרים נוצרה ממש תחרות, מי שזכה להיכנס ראשון בבריתו של אברהם אבינו היה ממש סוג של גיבור, המנצח, כולם הסתכלו עליו בהערצה. אבל כמובן שלא תמיד זה היה קל, וזאת מערכה שנמשכה לאורך שנים, מאבק על כל יהודי ויהודי.

"הקעמפים היו מרכזים ילדים יהודים מכל רחבי אוקראינה. אני עצמי השתתפתי בדרך כלל בקעמפים שהיו במערב אוקראינה, באזור לבוב, ולדניק, לפעמים בסביבת קייב הבירה. אבל הילדים עצמם באו מכל המקומות, מכל רחבי אוקראינה וגם מחוצה לה.

"זכור לי מקרה מאוד מאוד מיוחד, של שני אחים שהגיעו מאוזבקיסטן. זאת מדינה מוסלמית שבה מדברים רוסית, והיא היתה חלק מהגוש הסובייטי שבדיוק התפרק אז.

"הקעמפ שלנו היה בעיר קורסטין, ליד ולדניק, במרחק של כ-4,000 קילומטרים מאוזבקיסטן במרחק אווירי. כשצריכים לנסוע בכבישים ורכבות, זה מגיע לכ-5,000 קילומטרים של נסיעה.

"האמא של שני האחים הללו הגיעה יחד איתם ברכבת. הם נסעו במשך חמישה ימים את כל הדרך, רק בגלל שהיא רצתה שהם יקבלו רקע וילמדו להכיר את היהדות. לא היה לה כסף לממן שלושה כרטיסי טיסה, אז היא פשוט באה ברכבת חמישה ימים. היא הגיעה איתם ביום חמישי, ואנחנו הבנו שהיא עומדת לחזור הביתה, אז ביקשנו ממנה שתחכה בקעמפ עד אחרי שבת, כדי שלא תצטרך לחלל שבת, והיא אכן נשארה יחד עם שני הילדים, בערב שבת נתנו לה להדליק נרות, היא בכתה בכי נורא, וסיפרה שהיא הדליקה נרות לפני עשרות שנים, יחד עם הסבתא שלה, בתקופה שבה הקומוניסטים היו מסוגלים להשליך אדם לסיביר, אם תפסו אותו מקיים את מצוות התורה.

"ביום ראשון היא יצאה חזרה הביתה, ועשתה את כל הדרך חזרה במשך חמישה ימים נוספים. למעשה היא הקדישה כמעט שבועיים כדי שהילדים שלה יהיו בקעמפ.

"הקעמפ עצמו היה נמשך כחודשיים, בתקופת החופש הגדול, אבל הם כל כך נהנו אצלנו, עד שהם ביקשו ממנה, בשיחה טלפונית, להישאר באוקראינה וללמוד בבית הספר היהודי. בהמשך שני הילדים האלו נכנסו בבריתו של אברהם אבינו, בזכות המסירות נפש העצומה של האמא שלהם שנעדרה מהבית ומהעבודה במשך שבועיים תמימים, כדי להכיר לילדים שלה את היהדות שהיא בעצמה כמעט ולא הכירה".

"במיוחד זכורה לי ברית שנערכה דווקא לתינוק כבן חודש. התינוק נולד להורים שמאוד רצו להכניס אותו בבריתו של אברהם אבינו בגיל שמונה ימים, אבל הוא היה צהוב והיו חייבים להמתין.

"זה יצא בעשרת ימי תשובה, יומיים או שלושה ימים לפני יום כיפור קיבלנו טלפון, מבקשים מוהל בעיר שנמצאת על הגבול של מולדובה, במרחק של כ-600 קילומטרים מהמרכז שלנו בקייב.

מספר היהודי: "ברגע שהגוי אמר את המשפט הזה, קיבלתי כוחות, האצתי את קצב הריצה, עקפתי אותו והגעתי ראשון לרכב! הגוי הזדנב מאחור והטיגריס זינק עליו"

הגאון הרב ברוך רוזנבלום שליט"א, על בדידות וזמן לחשבון נפש ופשוט במעשים

"והצורע... בָּדַד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמִּחְנָה מוֹשְׁבוֹ" (ויקרא י"ג, מ"ה-מ"ו)

האם טמאים אחרים, כגון זבים וטמאי מתים, רשאים לשבת בחברת המצורע, או שעליו לשבת לבדו ואסור לאיש לשהות בסמוך אליו? אומרת הגמרא (ערכין טז ע"ב): "מה נשתנה מצורע שאמרה תורה 'בדד ישב מחוץ למחנה מושבו'? הוא הבדיל בין איש לאשתו, בין איש לרעהו, לפיכך אמרה תורה 'בדד ישב'". משמע שהמצורע חייב להיבדל מכל אדם.

ובמדרש (ויקרא רבה טז, ג) מסופר על רבי אמי ורבי אסי שלא היו נכנסים לרחוב שגר בו מצורע. ועוד מסופר שם, שכשהיה רבי שמעון בן לקיש רואה את אחד המצורעים בעיר, היה רוגם אותו באבנים ואומר לו: 'צא למקומך, ואל תזהם את הבריות'.

בספר 'אוצרות התורה' מביא על כך רעיון נפלא. אומרים חז"ל (ברכות ה ע"א): "אם רואה אדם שיסורין באין עליו - יפשפש במעשיו". כאשר באה צרה לעולם, נצטוו בני האדם לפשפש במעשיהם. הבעיה היא שהאדם נוטה לפשפש במעשיהם של אחרים, במקום לבדק את עצמו...

בשנת תר"ח פרצה בויילנא מגפת החולירע, ורבים חללים הפילה. יהודי העיר פשפשו איש איש במעשיו, אך היו כאלה שהעדיפו להתמקד במעשיהם של אחרים... אחד מהם הופיע בביתו של רבי ישראל סלנטר זצ"ל ולחש באזניו על אודות מעשיו הגרועים של פלוני, והוסיף כי נראה לו שבעטיו של אותו אדם פקדה את העיר המגיפה הקשה.

אמר לו רבי ישראל: "כידוע, ציותה התורה לשלח את המצורע אל מחוץ לשלוש המחנות, ואסור להושיב עמו טמא אחר, ויש להבין, מדוע התורה הרחיקה את המצורע עד כדי כך?

"אלא אמרו חז"ל: צרעת באה על עוון לשון הרע, ואיסור לשון הרע כולל גם חיפוש חטאים ופגמים אצל הזולת, אפילו שהם אמת. על כן אומרים לבעל הלשון הרע: אם אתה מחשיב את עצמך ל'מומחה' במציאת חטאים ועוונות - צא נא אל מחוץ למחנה ושב שם בדד לגמרי, ואז תפשפש במעשיך, ובודאי תמצא את העוונות הפרטיים שלך..."

בתקופת קום המדינה, כאשר דם ישראל נשפך כמים, בא תלמיד חכם אחד לפני הרב מבריסק זצ"ל ואמר לו, כי נראה לו שהדבר נגרם מחמת ריבוי חילולי שבת בארץ הקדש.

השיב לו הרב: יונה הנביא היה על ספינה שכל נוסעיה היו עובדי

עבודה זרה, ובכל זאת, כאשר באה רוח סערה אמר (יונה א, יב): "שאוני והטילני אל הים, וישתוק הים מעליכם, כי יודע אני כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם". כאשר מתרגשת צרה, המחשבה שצריכה להנחות את האדם היא: "בשלי הסער הגדול הזה", ולא לתלות את הצרה באחרים, גם אם ידוע שכולם עובדי עבודה זרה.

הנחיות ה'קורונה' - כדיני הצרעת

ונהנה כתב ה'אבן עזרא': מדוע צריך שבגדיו של המצורע יהיו פרומים וראשו פרוע, כמנהג האבלים? כדי שיתאבל על רע מעשיו, "כי בעבור מעשיו בא לו זה הנגע". ומדוע "על שפם יעטה"? "שלא יזיק ברוח פיו". ומדוע "וטמא טמא יקרא" - פעמיים? "שישמרו בני אדם ולא יגעו בו".

(כמה מדהים הדבר שבתקופת מגפת ה'קורונה', ההנחיות היו ממש כפי דיני המצורע: הדין הוא שאסור לשבת בתוך ארבע אמות של המצורע, והנחיות הקורונה הורו על שמירת מרחק של שני מטרים, שהם ארבע אמות. המצורע כיסה את פניו במסכה - "שלא יזיק ברוח פיו", וכך נהגו בני האדם בתקופת הקורונה: הם עטו מסכה על פיהם, שלא ידביקו את האחרים בנגיף. רק בדבר אחד נבדלנו מן המצורע - שבגדי המצורע היו פרומים, אך בכל השאר היה דמיון מדהים בין הקורונה למצורע.

ואז מגיעה שעת חשבון הנפש. אם הכניסו אותנו להגבלות כפי שציוותה התורה את המצורעים, מה זה אומר לגבינו?.

הצרעת באה על לשון הרע. אומר ה'חפץ חיים' שבית המקדש חרב בגלל שנאת חנם - בעוון לשון הרע. ממילא התיקון לכך יהיה על ידי אהבת חנם ושמירת הפה והלשון.

בשאלה של חיים ומות - אין חברים!

ראיתי דבר נפלא שהובא בעלון 'דברי מנחם':

קבוצת בחורים ישבו וסעדו את לבם. תוך כדי הסעודה החל אחד מהם לספר איזה מעשה, והיה נשמע שיש בו לשון הרע ורכילות. אחד הנוכחים קפץ ממקומו וברח מהמקום! הבחורים הביטו זה בזה בתמיהה לפשר המעשה המוזר של חברם, והמשיכו בסעודה.

כעבור זמן פגש אחד החברים את אותו בחור ושאל אותו: "למה ברחת בפתאומיות באמצע הסעודה?"

השיב הבחור: "איך אפשר להיות שותף ללשון הרע ורכילות?!" שאל חברו בנימה של לעג: "ממתי נהיית 'מחמיר' כזה בהלכות לשון הרע?" אמר לו: "אספר לך סיפור, שממנו קבלתי את החיזוק הגדול בעניין לשון הרע. היה זה עבורי כמו מכת חשמל!"

היה יהודי שהתגורר בדרום אמריקה ועשה חיל בעסקיו. היה לו שותף גוי. יום אחד הזמין השותף הגוי את היהודי לצאת לטיול משותף. היהודי הסכים, בתנאי שהוא יביא את האוכל.

הם יצאו לפיקניק באחד היערות בדרום אמריקה, הם החנו את הרכב, פרקו את הציוד והאוכל, והיהודי החל להדליק את המנגל ולהניח עליו את הבשר. לפתע הגוי שם לב שמבין העצים מגיח טיגריס שהריח את ריח הבשר... הגוי נבהל וצעק: "טיגריס!", והחל לרוץ לכוון הרכב, שחנה במרחק רב מהמקום. היהודי ראה אותו רץ - ואף הוא החל לרוץ אחריו לכוון הרכב.

תוך כדי מנוסה, שאל היהודי את שותפו הגוי: "מה יועיל לנו שנרוץ? הרי אם הטיגריס ירדוף אחרינו - הוא ישיג אותנו!"

"כן", השיב השותף הגוי, "אבל אם ארוץ לפניך - אגיע ראשון לרכב ואכנס לתוכו, וכך אנצל!"

אמר היהודי בטרוניה: "ומה את? אתה משאיר אותי מאחורה?! הרי הטיגריס יטרף אותי!"

"מצטער", אמר הגוי, "בשאלה של חיים ומות - אין חברים!"

אחד הנוכחים קפץ ממקומו וברח מהמקום! הבחורים הביטו זה בזה בתמיהה לפשר המעשה המוזר של חברם, והמשיכו בסעודה. כעבור זמן פגש אחד החברים את אותו בחור ושאל אותו: "למה ברחת בפתאומיות באמצע הסעודה?"

מספר היהודי: "ברגע שהגוי אמר את המשפט הזה קיבלתי כוחות, האצתי את קצב הריצה, עקפתי אותו והגעתי ראשון לרכב! הגוי הזדנב מאחור, הטיגריס זינק עליו וטרף אותו!

"מאז, המשפט הזה עומד מול עיני ולא סר ממני: 'בשאלה של חיים ומוות - אין חברים!'"

"חזרתי הביתה, נשאתי את ראשי לשמים ואמרת: 'רבנו של עולם, מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב? נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה'. אתה יודע איך מקבלים חיים? - נצור לשונך מרע!"

אמר לו אותו יהודי: "אצלי לשון הרע זה כמו טיגריס! ולכן כשהגיע ה'טיגריס' לסעודה - ברחתי כל עוד נפשי בי! כי כשמדובר בשאלה של חיים ומוות - אין חברים!..."

(מתוך 'דורש טוב' ויקרא)

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

לפני שנים אמר ר' יצחק לאמו תבלחט"א, שמאחר והוא התברך בכישרונות מאוד מיוחדים, הוא יודע שעל כך הוא לא יקבל שכר בשמים. "זאת מתנה מיוחדת", הוא אמר, "זה מה שהקב"ה נתן לי, זה לא מה שאני נתתי לו..." ולכן החליט להשקיע באופן מיוחד ב'בין אדם לחבירו', כי על זה הוא כן צריך לעבוד בעצמו...

הרה"ג ר' אפרים קירזנר, בשיחה נרגשת על חברו הטוב הגאון הצעיר רבי יצחק ליברמן זצ"ל, מחשובי האברכים בכולל פוניבז', שכישרונותיו היו יוצאי דופן, והוא חשב שלא יקבל על כך שכר בשמי מרום...

אליעזר (לייזר) רוט

"והגיד לפהו לאמר" (ויקרא י"ד, ל"ה)

הרב יצחק ליברמן זצ"ל

"היתה לו בהירות יוצאת דופן וכושר הסברה נפלא, ולכן יכולת להקשיב ולשמוע אותו מכניס את כל המידע הרב הזה לשיעור אחד, בלי להסתבך בכלל..."

"לאחרונה פתחנו את הקלסרים שלו, וראינו דבר נפלא", מוסיף הרב קירזנר, "ראינו שר' יצחק כתב אינספור חידושי תורה, הוא כתב אלפי עמודים, ואפשר לראות שהוא כתב לפעמים עשרות עמודים בפעם אחת, בלי שום מחיקה! זה מדהים!!! זאת תופעה שאי אפשר לראות בכלל, על מרנא החתם סופר זיע"א היו אומרים דברים כאלו, שהוא כתב בלי למחוק בכלל, ור' יצחק שלנו שהיה צאצא של החתם סופר היה באותה בחינה, הוא כתב וכתב בלי למחוק כלום, דפים שלמים בכתב ברור ומסודר מאוד, והוא לא טעה בסגנון, לא הקדים מילה או איחר מילה, לא הפך את הסדר של האותיות, ולא היה צריך לעצור ולנסח מחדש את הקטע, כי הכל היה מונח אצלו בכזאת בהירות, שהוא פשוט היה כותב בשליפה, בלי שום טעות. "אותו הדבר בשיעורים שהוא מסר, הוא לא היה צריך לחזור רגע אחורה כדי לתקן את עצמו, הכל היה מסודר להפליא. כישרון נדיר מאוד שלא רואים בכל יום.

"למעשה השיעור שלו שהיה מוסר לאברכים התפרק בתקופת הקורונה. תחילה הוא היה מוסר דרך הטלפון לקבוצה, אבל זה כבר

"ר' יצחק היה אומר, שיש לו תלמיד מצוין, ממש מיוחד במינו: 'התלמיד שלי גמיש מאוד בזמנים, מתי שאני רוצה למסור שיעור הוא מוכן לשמוע, הוא אף פעם לא מסבך אותי עם קושיות, מעולם לא הפסיק כדי לדבר באמצע השיעור, ולעולם לא ישכח דבר מכל מה שאני מלמד אותו..."

"כשסיים להגדיר את מעלותיו של ה'תלמיד', היה ר' יצחק מצביע על מכשיר ההקלטה, ה'נגן' שלו, שהיה שומע את שיעוריו בשקיקה, וגם זוכר הכל..."

בתיאור זה על הגאון רבי יצחק ליברמן זצ"ל, פותח את השיחה ל'לקראת שבת' חברו שיבדלט"א, ר' אפרים קירזנר, מחשובי האברכים בכולל פוניבז', בו למד הרב ליברמן.

תופעה כזאת, קשה להסביר. אברך צעיר שהסתלק בגיל 31, ובכל זאת, היה פה משהו ייחודי. הסיפורים שכולם מספרים חריגים בכל קנה מידה.

"השמועות בפוניבז' אמרו, שכבר לפני כמה שנים הציעו לו להתחיל למסור 'חבורות' לקבוצות של בחורים, ובעצם להתחיל לשמש כמגיד שיעור מתחיל, כשהיעד היה לקדם אותו בהמשך למעמד של ר"מ מן המניין בישיבת פוניבז' - תפקיד השמור לאריות של ממש, תלמידי חכמים מופלגים עם גאונות עצומה וכישרון הסברה נדיר ומיוחד במינו, כי אכן, הגאון רבי יצחק ליברמן אכן ענה לכל ההגדרות הללו, ואף מעבר לכך."

ואכן, עתה מקובצים השיעורים ע"מ לפרסמם לתועלת ציבור עמלי התורה.

"זה התחיל למעשה בשיעור יומי שהוא היה מוסר לקבוצה של אברכים. הוא למד בקצב של עמוד ליום, הלימוד היה במסכתות ישיבתיות, אבל הוא היה לומד מכריכה לכריכה, את כל הדפים של אותה מסכת. כל יום עוד עמוד, חמישה ימים בשבוע, וכל עמוד היה נלמד גמרא, רש"י תוס', עם הראשונים והאחרונים וכל ה'רייד' שבסוגיא הנלמדת.

מאוד, ההליכה נעשתה קשה עליו, היה לו גם קשה להתרכז בלימוד, הוא נשאר בבית ולמד לימודים קלים יותר.

"ר' יצחק לא היה רגוע. הוא אמר שאם אותו תלמיד חכם מבוגר היה מקבל יחס טוב יותר בכולל, סביר להניח שהוא היה ממשיך לבוא למרות הקושי. פשוט אין לו חברה, כמעט לא מדברים איתו וגם קשה לו מאוד לבוא, אז הוא נשאר בבית.

"הלך ר' יצחק ויצר קשר עם נכדו של אותו תלמיד חכם מבוגר, וביקש שיגיד לו מתי כדאי לבוא לבקר את הסבא. הנכד לא התלהב: 'סבא שלי כבר לא כל כך מרוכז, הוא לא יבין מה אתה רוצה ממנו, הוא שוכח הרבה... זה לא אותו דבר כמו שהוא היה עד לפני כמה שבועות'.

"חשב ר' יצחק וטיכס עצה. הוא זכר שאותו יהודי מבוגר חיבר ספר על סוגיות בעיון לפני שנים רבות, הלך לכמה בתי כנסת וחיפש את הספר עד שמצא אותו, למד כמה סימנים מתוך הספר, וצרב אותו בזיכרונו המיוחד, ולאחר מכן עלה לאותו תלמיד חכם מבוגר, ודיבר איתו על הסוגיות האלו, כשהוא מפלפל איתו על מה שהוא עצמו כתב, כמובן שבסוגיות אלו היה הת"ח המבוגר בעניינים, כי הוא השקיע בהן את כל כוחותיו לפני שנים רבות, וכך היה ר' יצחק מחיה את נפשו, ונותן לו את ההרגשה שהוא עדיין בכושר ובצלילות הדעת הנצרכת כדי לפלפל בסוגיות ברוחב דעת ולהעמיק בסברא..."

הרב קירזנר רוצה להמחיש לנו עד כמה היה זכרונו של הרב יצחק ליברמן מיוחד במינו: "כולנו היינו משתמשים בו בתור 'מכשיר הקלטה אנושי', הוא מספר. לא פעם קורה שתוך כדי לימוד עולה לך איזה רעיון יפה, ווארט נחמד, הגדרה מעניינת, חילוק שווה להעמיק בו, אבל אתה יודע שאם לא תכתוב את הדברים, הם יישכחו בתוך זמן קצר מאוד.

"מצד שני, לא כל אחד התברך בעט מהיר, ולפעמים צריך להשקיע זמן כדי לכתוב... לנו היה פיתרון נפלא. כשהיה לי איזה ווארט חזק ולא היה לי זמן לכתוב אותו, הייתי אורב לר' יצחק כשהוא קם מהגמרא ואומר לו: 'אתה שומע, עלה בדעתי לומר כך וכך'.

"באותו רגע, ידעתי שהווארט שלי שמור בזיכרונו שלו. אחרי שנתיים או שלוש שנים יכולתי לבוא אליו, ולומר לו: 'תגיד, אתה זוכר שפעם אמרתי לך איזה ווארט בעניין פלוני, מה היתה השאלה ששאלתי אז, אני לא מצליח להיזכר...', והוא מיד היה שולף, 'נו בטח, אתה שאלת אותי כך וכך, וגם יישבת את זה מאוד יפה עם התוס' ההוא בבא מציעא..."

"בתקופה האחרונה, כשחלה, הרופאים רצו לעשות לו טיפול מיוחד, אבל הוא ביקש מאוד להימנע מכך, כי אמרו לו שהטיפול יכול לפגום מעט בזיכרונו.

"תחילה הרופאים לא התווכחו איתו כי הטיפול לא היה מאוד דחוף לדעתם, והם גם הבינו שמדובר באדם עם זיכרון יוצא דופן. הרופאים עצמם היו מכנים אותו 'הגאון', כך היו קוראים לו במחלקה. 'כבר

לא היה אותו הדבר והשיעור התפרק. אבל ר' יצחק לא נכנע... הוא קנה לעצמו תלמיד חדש, מכשיר ההקלטה. הוא היה קם לפנות בוקר, ולומד בכולל 'אשמורת הבוקר' מהשעה 4:00 ואילך אז היה מכין את השיעור, ובהמשך היה מוסר אותו אל מכשיר ההקלטה, וזה לא הפריע לו להכין שיעור, כאילו הוא הולך למסור אותו בפני תלמידי חכמים מופלגים.

"עתה התברר שיש שיעורים על מסכתות שלמות, גמרא רש"י ותוס', עם כל הראשונים והאחרונים. אנחנו החברים, ידענו גם קודם שיש לו מאגר כזה, וגם היינו מבקשים ממנו לפעמים להעתיק לנו את השיעורים על מסכת פלונית בדפים מסוימים, כל אחד לפי מה שהוא רצה ללמוד וכדו'. עכשיו ריכזו הכל ומצאו שמדובר בכמות לא מבוטלת".

"לפני שנים", מספר הרב קירזנר, "אמר ר' יצחק לאמו תבלחט"א, שמאחר והוא התברך בכישרונות מאוד מיוחדים, הוא יודע שעל כך הוא לא יקבל שכר בשמים. זאת מתנה מיוחדת', הוא אמר, 'זה מה שהקב"ה נתן לי, זה לא מה שאני נתתי לו...'

"הוא שיתף את אמא שלו בהחלטה שלו, להשקיע באופן מיוחד ב'בין אדם לחבירו', כי על זה הוא כן צריך לעבוד בעצמו, זה לא בא לו באופן טבעי כמו הכישרונות המיוחדים והזיכרון המופלא, ולכן הוא משקיע בבין אדם לחברו, כדי שלפחות על זה הוא כן יקבל שכר בשמים בבוא עת פקודתו..."

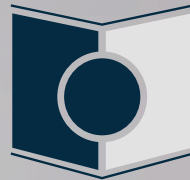
"ואכן, כחבר לספסל הלימודים, קשה לי לתאר עד כמה הוא היה מיוחד במינו בענין הזה של בין אדם לחבירו.

"בעיקרון הוא היה מאוד מאוד חריף. כשהיה בא אליו אברך לדבר איתו בלימוד, הוא היה תופס בשנייה את מה שהוא מתכוון להגיד, ולא פעם עוד לפני שהאברך סיים להרצות את טענותיו כבר היתה לו פירכא מוכנה על דבריו, אבל הוא פיתח שיטות לומר את זה בצורה מאוד עדינה, עם הומור. הוא לא היה מוותר, לוחם כארי מלחמתה של תורה, אבל היה עושה את זה עם כזאת מתיקות. זה היה מדהים לראות שכל אחד שבא לדבר איתו בלימוד, היה יוצא עם חיוך רחב. "סיפר לי אברך אחד מחברינו לכולל, שהוא היה משתדל לתלות כל בוקר את הכובע והחליפה שלו, על יד הכובע והחליפה של ר' יצחק. למה? כי הוא ידע שכשהם יגיעו שניהם יחד לקבל את הכובע והחליפה לפני מנחה או אחרי הסדר וכדו', ר' יצחק יחייך אליו חיוך רחב ויחליף איתו כמה מילים: 'זה היה מאוד חשוב לי, היחס הזה נתן לי הרבה, כי הוא היה עם כל הלב. זה לא היה סתם מן השפה ולחוץ'.

"בעבר היה בכולל אברך מבוגר, ממש יהודי ישיש שהוא תלמיד חכם גדול מאוד, אבל פער הגילאים בינו ובין שאר האברכים היה של עשרות שנים, ומטבע הדברים לא היו לו כל כך חברים.

"ר' יצחק היה משתדל לגשת אליו מדי פעם ולשוחח איתו בלימוד, לשאול אותו לדעתו על איזה ספק שהתעורר אצלו וכדו', במיוחד כדי לתת לו את ההרגשה שהדעה שלו חשובה ונשמעת.

"והנה ביום מן הימים הפסיק אותו יהודי לבוא אל הכולל. הוא התבגר

לה

שימו לב: ניתן לתרום ולהזמין ספרים בעמד

מסלול 'א'

תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 288 ש"ח

וקבל במתנה

סט 'משנה ברורה'
6 כרכים כריכה קשה
הכרך החדש של שו"ע
בהוצאת 'דרשו'

שווי המתנה בחנויות 574 ש"ח

מסלול 'ב'

תרום 24 ש"ח
למשך 13 חודשים
סך כל התרומה 312 ש"ח

וקבל במתנה

סט 'משנה ברורה'
6 כרכים כריכה קשה
ספר 'המפתח'
על ה'משנה ברורה'
הכרך החדש של שו"ע
בהוצאת 'דרשו'

שווי המתנה בחנויות 637 ש"ח

המבצע הגדול שעוד לא היה

נקופה קצרה בלבד

תורמים לארגון 'אחינו'
זרוע הקירוב של 'דרשו'
ומקבלים מתנות ענק
של ספרים מארגון 'דרשו'
ללא הגרלות וללא כוכביות

לפתע ניגש האברך שלנו, הלא הוא הסבא היושב כאן לצידנו, אל ארון הקודש, פתח את ההיכל, הכניס את ראשו עמוק-עמוק אל בין ספרי התורה, והחל לבכות בכי תמרורים. ליבי קפא על מקומו, מעשים שכאלה קראתי גם אנוכי בסיפורי צדיקים, אבל מעודי לא נתקלתי ישירות במקרה כזה... ואז, תוך כדי הבכי שלא נעצר, הוא פנה אל הקב"ה בקול רם, ואמר לו כדברים האלה...

מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א,
על בנים מופלגים בתורה ומדוע רצתה האם ללדת בשבת

מאת: הרב משה מיכאל צורן

"ובנים השמיני? מזול בשר עָרְלָתוֹ" (ויקרא י"ב, ג')

ברצוננו לספר מעשה שהיה לאחרונה באחת הקהילות החשובות בירושלים, ואת הפרטים על כך קיבלנו מהגבאי הראשי של בית הכנסת המרכזי בקהילה, המכיר את הפרטים מקרוב. אחד מחברי הקהילה, מספר הגבאי, הלומד בכלל חשוב וגדול בירושלים, התברך בשני בנים מופלגים ביותר הלומדים באותו כולל בו לומד אביהם. וכשאמרנו 'מופלגים' התכוונו לכל הפרטים האמורים להימצא בקרב תלמידי חכמים מופלגים. גם מתמידים, גם יראי-שמים, גם בקיאים בכל מכלמי תורה, וכו' וכו'. רבים התפלאו במהלך השנים כיצד קרה הדבר הזה, ומדוע זכה האברך ההוא לזרע-קודש שכאלו? לא מדובר בפליאה גדולה כל-כך, שכן כבר מצאנו דברים כאלה אצל אנשים רבים, ומן-הסתם מדובר בזכויות שאינן ידועות לנו, וגם לא לאף אחד מן הקרובים, ואפילו לא לבעל-הזכויות עצמן, כפי שנראה להלן.

ראיתי במו-עיניי

והנה, לפני זמן-מה נולד בן לאחד הבנים, ובאירוע הברית השתתף אחד מראשי הכולל בו לומדים האב והבנים. כשהתכבד לדבר, פתח ואמר שהדברים שהוא מתכוונן לספר, הם חשובים ויסודיים מאוד, בשל המסר החשוב שיש בהם, ובכווח לחזק לומדי תורה רבים הנתקלים לעתים תכופות בקשיים המונעים מהם ללמוד כראוי. הוא הקדים ואמר, שכיון שהדברים מוסבים על הסבא עצמו היושב כאן אתנו, ביקשתי ממנו רשות להעביר את הסיפור, והוא הסכים לכך בחפץ-לב, ואמר שגם הוא-עצמו רצה מזה-זמן לספר את הדברים לילדיו.

"אני מעיד על הדברים שאספר עכשיו, שראיתם במו-עיניי ושמעתם במו-אוזניי", סיפר ראש הכולל, ת"ח ידוע ומפורסם. "זה קרה ביום אחד, באמצע סדר-שני של הכולל, כאשר נכנסתי במקרה

לאחד מחדרי-הספח שליד ההיכל המרכזי שלנו, ופגשתי שם את האבא של אבי-הבן, דהיינו סבו של הילד הנימול. "הסבא לא הבחין בכניסתי, כיון שהוא ישב עם הפנים לארון הקודש, ואני נכנסתי דרך הפתח האחורי של חדר-הספח. התקרבותי מעט אל הסטנדר שלו, ואני רואה שהוא מחזיק בידיו ספר... סיפורי צדיקים. "התפלאתי, כיון שהיה זה כאמור בשעות הלימוד של הכולל, ומה מצא האברך הזה לעיין ב...סיפורי צדיקים. לא שהיה לי משהו נגד הספר הזה, אבל עכשיו צריך ללמוד את המסכת שלומדים בכולל, ומדוע הוא יושב כאן ומעיין בסיפורי צדיקים?" - אמר ראש הכולל לנגד עיניהם המשתאות של המסובים בברית המילה. "המתנתי לראות כיצד יתפתחו העניינים, והם התפתחו... ועוד איך...".

הסבא פתח את ההיכל

לפתע ניגש האברך שלנו, הלא הוא הסבא היושב כאן לצידנו, אל ארון הקודש שהוצב גם בחדר-הספח ההוא (ששימש בעת הצורך גם כחדר תפילה), פתח את ההיכל, הכניס את ראשו עמוק-עמוק אל בין ספרי התורה, והחל לבכות בכי תמרורים.

ניסיתי לפתוח משנה ברורה וגם לא הצלחתי; ניסיתי קיצור שלחן ערוך וגם לא הצלחתי. לכן, החלטתי שאני הולך לכולל כרגיל, כמו כל יום, אלא שבמקום שבתיק שלי תהיה גמרא וספרי הלכה, אניח שם סיפורי צדיקים

להחסיר ולא לאחור, אלא שמפני שהתבייש לקרוא סיפורי צדיקים, הלך לעשות זאת בחדר הצדדי של הכולל.

"בטוחני", אמר שוב ראש הכולל בסיימו את דבריו, "שזו היא אחת מסיבות ההצלחה העיקריות שלכם. הסבא סלל לכם את הדרך להצלחה, ובמיוחד שאתם לומדים באותו כולל בו לומד הוא-עצמו, כך שאתם כבר דורכים על 'המשעול הבטוח'.

"אין פלא אפוא שבאותו מקום שבו התגבר הסבא על כל הקשיים, וגילה נאמנות מופתית כלפי השי"ת, מצליחים הילדים להגיע להישגים כבירים כל-כך בלימוד התורה!

"כמו ששלושת האבות-הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, סללו את הצינור דרך מטפסות התפילות היישר אל כסא הכבוד, ומעתה כל יהודי יכול לבוא ולהתפלל, ותפילותיו נשמעות בשמי-שמים - כך גם במקרה שאנחנו מדברים עליו, הילדים פשוט צועדים על אותה דרך שנסללה על ידי אביהם", סיים ראש הכולל.

מה כבר יהא שכרי?

הדברים הללו, שהועברו אלינו כאמור באמצעות גבאי בית הכנסת בקהילה בה מתגורר הסבא, צריכים לעורר את כולנו. שכן, הקשיים שמערים היצה"ר, היו תמיד בעוכריו של כל יהודי, שביקש להתמסר כליל לעבודת ד'. למרות החיים המודרניים של ימינו (ודא עקא - בגללם), המצב כיום איננו הרבה יותר קל.

אם מדובר בקשיי פרנסה, הדבר הוא הרבה יותר קשה. ברם, כמה מרנין המחזה בבתי המדרשות, כאשר אנשים מתכנסים בצוותא-חדא - כדי לקנות עולמם בשעה אחת.

זה קשה. אפילו קשה מאוד. במיוחד לאור המחשבה העולה בליבו של הלומד, מה כבר יהא שכרי מכל עמלי אם אבוא לשעה אחת לביהמ"ד? האם אהיה מסוגל לקלוט את דף הגמרא לאחר יום

"ליבי קפא על מקומו", סיפר ראש הכולל. "מעשים שכאלה קראתי גם אנכי בסיפורי צדיקים, אבל מעודי לא נתקלתי ישירות במקרה כזה... כיון שהסבא שלכם היה עסוק כל-כולו בַּבְּכִי, הוא לא הבחין שאני עומד ממש מאחוריו ומאזין לכל מילה.

"ואז, תוך כדי הבכי שלא נעצר, הוא פנה אל הקב"ה בקול רם, ואמר לו כדברים האלה:

'אבי שבשמים, אתה לבדך יודע את המצב בו אני נתון כעת, ורק הנך יודע באיזה קשיים מדובר. בימים האחרונים הרגשתי שאני ממש לא מסוגל לפתוח את הגמרא, אבל כמו שלימדוני כל רבותי - אם אינך יכול לפתוח גמרא, תפתח כל ספר שאתה יכול לפתוח, ותעיין בו... ניסיתי לפתוח משנה ברורה וגם לא הצלחתי; ניסיתי קיצור שלחן ערוך וגם לא הצלחתי.

'לכן, החלטתי שאני הולך לכולל כרגיל, כמו כל יום, אלא שבמקום שבתיק שלי תהיה גמרא וספרי הלכה, אניח שם סיפורי צדיקים, ובהגיעי לכולל אקרא אותם, ובטוחני שתהיה חשובה לפניך קריאת סיפורי הצדיקים, והתעלותי מהם, כמו לימוד הגמרא - - -

'וגם אוסיף לבקש ולהתחנן לפניך, שקריאת סיפורי הצדיקים שלי, המלמדת על כך שגם כאשר יש לי קשיים אין אני מתעצל ומתרפה, אלא עושה כל מה שביכולתי לעשות, בזכות זה תעזור לי שהקשיים שיש לי לא יתעוררו אצל בניי הבאים אחריי, אלא הם יוכלו ללמוד בלא הפרעות. תן להם את כל הכוחות הדרושים, כדי ללמוד בעיון ובשמחה!'"

נקודת-זכות גדולה

כל מי שהיה נוכח בברית המילה, התרגש למשמע הדברים, וראש הכולל הוסיף וסיפר שהדבר התרחש לפני שנים רבות, "כשאתם בכלל עוד לא נולדתם, ולפני כמה שנים, כשהתברר איזה ילדים מוצלחים יש לסבא שלכם, גיליתי לו שהייתי נוכח במעמד המרטיט ההוא...

"הסבא הוסיף להתפלל ולבכות לפני השם יתברך", סיפר ראש הכולל, "ואם תשאלו אותי - אין לי ספק שעיקר הצלחתכם בתורה נובעת הן בגלל התפילה החמה שנשא באותה הזדמנות, אבל בעיקר מפני שהוא הוכיח להשם יתברך שהוא מתאמץ לעשות את כל מה שהוא יכול לעשות ברגע זה".

המדובר בנקודת-זכות גדולה עד מאוד! שכן הקב"ה מנסה את האדם בנסיונות הללו, ומערים עליו קשיים הנראים לכאורה כבלתי-עבירים, כדי לבדוק אותו האם יקרוס ויעזוב את הלימוד, או שמא יעשה את מה שמוטל עליו בעת הזאת.

סלל את הדרך

"לאחר שגיליתי לו ששמעתי הכל, הוסיף סבכם לספר לי על סוג הקשיים שתקפו אותו אז, באותה תקופה, ושערותי סמרו למשמע הדברים. שכן היה מדובר בקשיים שבאמת מכבידים על החיים השוטפים.

"ולמרות הכל, החליט אבא שלכם לשמור על סדרי הכולל, ולא

עבודה כה קשה? - ובשל כך הוא עלול להישאר בביתו, ולהעביר את כל שעות הערב בבטלה גמורה.

יש בכוחם של דברים אלה שאמרנו - שלא תובעים מהאדם יותר מכפי יכולתו - להיות מגדל-של-אור לכל יהודי שאינו מאמין בכוחותיו... "ידע נאמנה: אם אין ביכולתו ללמוד אלא שעה בכל יום, לא תובעים הימנו יותר!

אמנם כן, אם יש בכוחו ללמוד את כל הש"ס 100 פעמים בימי חייו, והוא ילמד רק 99, יתבעוהו על הפעם המאה. ברם, זה המסוגל ללמוד רק מסכת אחת, או אפילו רק פרק אחד, או רק דף אחד ויחיד, במשך כל מאה ועשרים שנותיו, והוא מצדו יעשה כל המאמצים על מנת למצות את יכולתו זאת, הרי שבעלמא דקשוט יקבלו את פניו כצדיק גמור! והאמת, שבסופו של דבר, אם ילמד שעה, ימצא שיש לו עוד שעה... כי מצוה גוררת מצוה.

מה שדורשים ממנו הוא ניצול הזמן! רק זאת! אם ימצא את מיסת-הפנאי העומדת לרשותו עד תומה, יזכה גם הוא ליהנות מן האור הגנוז ללומדי התורה, כי הרי "אין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו", ואין תובעים מן האדם יותר ממה שבכוחותיו לעשות.

בשמחה ובחדוות-נעורים

ידיעה זו תעניק לאדם שלוות-הדעת, ואז יהא באפשרותו לבוא בשמחה ובחדוות-נעורים אל בית המדרש, ולא יימנה על הנבערים שבבני האדם הקתרים אחר עיסוקים ושעשועים לבידור בהם את נפשם, שהראיה הטובה ביותר לאי-תועלתם של שעשועים אלה, היא... כדורי הארגעה שזקוקים הם לקחת לאחר שובם מהשעשועים. או-אז יראה את "העונג האציל של עמל החכמה", כדברי מרן החזו"א זצ"ל באחת מאיגרותיו, וישאף אל קרבו את שמחת החיים האמיתית הצפונה בחיים של תורה, ויימשך כבכבלי קסם אל בתי הכנסיות ובתי המדרשות.

האם במקרה כגון זה מותר לי להתפלל שהלידה תהיה בשבת?

ב'ספר חסידים' מובא, שמצוה על אשה מעוברת ובני משפחתה, להתפלל שהלידה לא תהיה בשבת-קודש. באחד משיעוריו הביא הגר"י זילברשטיין מקרה שהגיע אליו שבו מצוה על המעוברת להתפלל שהלידה כן תהיה בשבת...

המעשה היה באשה שחזרה בתשובה שלימה, אבל בעלה לא הגיע עדיין לדרגה זו. הוא אמנם שומר שבת, מניח תפילין, שומר על כשרות וטהרת המשפחה, ועוד, אבל נמצא עדיין בחברה לא-טובה,

והחברים שלו אינם נמנים על באי בתי המדרשות. "אם הלידה שלי תהיה בשבת", אמרה האשה, "הרי שברית המילה תתקיים בבית הכנסת, ברוב-עם, ובקרב ציבור יראי השם, שיקדשו שם שמים באומרם 'שמע ישראל', ו'אנא ה' הושיעה נא'.

"אבל אם הלידה תהיה ביום חול, הרי גם הברית תהיה באמצע השבוע, באולם שמחות, ובין פְּאֵי-הברית יהיו כל המי-ומי מבין חבריו הלא-טובים של בעלי. הסעודה עלולה להיות מעורבת, ו'שעירים ירקדו שם', ובקיצור - הברית תגרום לחטאים רבים, וכל מה שהקב"ה לא רוצה שיעשו, יעשו שם...

"האם במקרה כגון זה מותר לי להתפלל שהלידה תהיה בשבת?" - שאלה האשה. והשבת, אמר הרב, שלדעתי אכן כך היא צריכה להתפלל.

שהרי היסוד לדבריו של 'ספר חסידים' שצריך להתפלל שהלידה לא תהיה בשבת, נובע מכך שכאשר אדם נכנס לבהלה, הוא עלול לעשות דברים שאסור לעשותם בשבת, ואילו כאן המצב הוא הפוך לגמרי...

נהג האמבולנס רצה להתפטר

זכורני שנהג אמבולנס חרדי בא אל"י פעם ואמר שהוא רוצה להתפטר מעבודתו, כי נראה לו שבשבת אחת עשה דבר שהיה אסור לו לעשות...

החשש הזה שאדם יעשה דברים שאסור לעשותם, אינו יוצא מגדר ספק וחשש גרידא. ואילו במקרה של האשה ההיא, הרי אין ספק שאם הברית תתקיים ביום חול, יעשו בה עבירות רבות רח"ל, וכעיסו את הבורא יתברך. ולכן עלינו לתפוס את הוודאי, ולהשליך את הספק.

"ואם כן במקרה שלך", אמרתי לאשה, "ראשית - הינך יכולה להתפלל אל ה' שיחזיר את בעלך בתשובה שלימה, ועד שזה יקרה כדאי באמת שתתפללי שהלידה כן תהיה בשבת, כדי שהברית תתקיים אף היא בשבת..."

כשראיתי שליבה של האשה עדיין לא היה שלם עם התשובה, אמרתי לה שכתוב גם שילד הנוול בשבת, יהיה צדיק. וכאמור, במקרה שלה, כשמדובר בספק של חילול שבת ע"י הלידה, וב'ודאי של קיום-עבירות בברית ביום חול, כדאי להתפלל שהלידה תהיה בשבת.

ובמיוחד לאחר שזכינו כיום לבית החולים 'מעייני הישועה', שבו אין חילולי שבת, כיון שכל המלאכות נעשות על ידי גוי.

(מתוך הספר 'שבת בשמחה')

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

"עד היום, אני זוכר את האושר שהרגשתי ביציאתי מהמבחן המסכם הראשון; 'כן. נבחנתי על 120 דף גמרא!'. עד אז לא קרה לי כזה דבר, שנבחנתי על כמות כזו של דפים"

סדרת שיחות עם אנשים מופלאים הנבחנים על כל הש"ס, והפעם עם הרב מאור לוזון שליט"א

הרה"ח אהרן כהן

בימים אלו זכו חברי מסגרת 'קניין ש"ס' להמשיך ולהעפיל בדרכם העולה לזכות ולדעת את כל הש"ס, כשהפעם נבחנו כבר במבחן אחד על אלף ומאה ושבעים דפי גמרא בליעה"ר. פנינו לשיחה עם הרב מאור לוזון שליט"א מנבחני העיר רכסים. "הסיפור שלי מגיע בשני חלקים. לפני כ-10 שנים, בתחילת המחזור הקודם ב'דף היומי', התחלתי כמו רבים בלימוד מסכת ברכות, כשרצוני היה לזכות להתחיל ואף לסיים את הש"ס. לא היו לי מושגים והשגות, ומה שכן ידעתי הוא, שיש מבחנים בכל חודש על הלימוד החודשי על 30 דף על ידי 'דרשו'. ואכן, לאור רצוני לזכות לסיים ולדעת את כל הש"ס הצטרפתי למבחנים החודשיים באושר והנאה...

"מה שקרה לי בסוף, שאחרי כחצי-שנה מצאתי את עצמי נפלט מהמבחנים, הרגשתי בפנים ואולי בצדק, שאף שזכיתי וידעתי את הלימוד ואף הצלחתי במבחן, מכל מקום, הדבר לא נשאר אצלי בזיכרון. כך לאיטי ניסיתי להשקיע באפיקי לימוד אחרים ונוספים. בהמשך, דילגתי על סוגיות מורכבות או דפים יותר מאתגרים. מכאן והלאה עד שהפסקתי לגמרי הדרך לא הייתה רחוקה. למפרע ברור לי שזו הייתה עצת היצר... כשברור, וכל אחד מבין וידע, שהרבה פעמים אף כשחוזרים בכל תקופה מחדש, עדיין הלימוד לא נעשה ברור ומחוור כל כך מול-העיניים כמו מיד אחר תקופת הלימוד הראשון..."

ומה קרה במחזור הנוכחי?

"בתחילת המחזור הנוכחי, בזכות קריאת השיחות והראיונות עם הנבחנים, נודע לי שמלבד המבחנים החודשיים ישנה אפשרות להוסיף ולהתקדם בשינון וידעת הש"ס באמצעות מבחנים מסכמים ומסגרת 'קניין ש"ס'.

"אז בתחילת המחזור, אף המבחנים המסכמים המתקיימים אחת לארבעה חודשים על 120 דף היו נראים לי רחוק מהמציאות, אך הזכרתי לעצמי, שמקסימום אני לא אצליח. אך אם אזכה ואצליח בעזרת השם אמשיך וארוויח הרבה, וכך ברוב סייעתא דשמיא, בתוספת הדרבון והכח שקבלתי אחרי ההצלחה במבחנים החודשיים, המשכתי והשתתפתי במבחן הראשון על 120 דף שכלל את כל מסכת ברכות וחלק ממסכת שבת..."

"עד היום", מתאר הרב לוזון ברגש, "אני זוכר את האושר שהרגשתי ביציאתי מהמבחן המסכם הראשון; 'כן. נבחנתי על 120 דף גמרא!'. עד אז לא קרה לי כזה דבר שנבחנתי על כמות כזו של דפים. אמנם היצר ומחשבותיו לא שוקטים על השמרים... 'אפשר לחשוב', שמעתי אותו טוען, בלילה וגם ביום, קול פנימי מזלזל ומלגלג, 'חכמה גדולה, מסכת ברכות ותחילת שבת, בסך הכל מסכתות קלות שכבר למדת בעבר, נראה לך שכך תוכל להמשיך מסכת עירובין, פסחים והלאה שמעולם לא למדת?' אך ברוך השם, היה לי שכל להמשיך וכפי שכבר החלטתי; מקסימום, לא אצליח. אך אם אזכה ואצליח בעזרת השם אמשיך וארוויח הרבה..."

"בסוף, הכל מתחיל בהחלטה קטנה. ברור לי שאם היית שואל אותי לפני שנתיים, נראה לך שאתה תיגש למבחן על אלף ועשרים דפי גמרא... התשובה הייתה שלילית. אך כאמור, אז החלטתי, ואם בזכות כך אזכה להגיע למצב שאזכה להיבחן על 120 דפי גמרא, ואולי אף על 270 דפים {המבחן הראשון ב'קניין ש"ס'}, מבחינתי הכל שווה.

"רק ההשקעה בשינון וחזרות מסכת ברכות ושבת, אפשר בכלל להעריך כמה זה שווה וכמה זה גדול? זו זכייה אדירה! לדעת מסכתות שלימות בש"ס! ועדיין לא הזכרנו את הרווח האמיתי והענק של מאות שעות לימוד שינון וחזרות, לצד המושגים הרבים בתורתנו הק' שנחשפים ורוכשים בלימוד מסכתות אלו. כיום, אחרי שלוש שנים, המציאות הראתה לי שהצלחה-

משיב הוא מיד בפליאה גוברת. "אולי, ישנם מוכשרים", מהרהר הוא בקול, "שיכולים להסתמך על מה שלמדו ושינו לפני כמה חודשים, אני אינני כזה.

"אולי זה נשמע הרבה-מדי לחזור על 120 דף, אבל קודם כל, לא תמיד חייבים לחזור על כל ה-120 דפים, שהרי על ה-30 דפים האחרונים היה מבחן רק בשבוע האחרון (בדר"כ המבחן המסכם מתקיים שבוע אחר המבחן הרביעי), ובל נשכח שאף את ה-90 דפים הנוספים שינו וחזרנו עליהם כמה וכמה פעמים, כך שלמעשה את מרבית החומר זוכרים די טוב. מה שנשאר", מטעים הוא, "זה הצורך לרענן את הזיכרון, ולזה אכן כדאי ומומלץ במאוד לחזור שוב על כל הלימוד. אכן", מבקש הוא להדגיש מניסיונו, "כפי שכבר אמרתי, אישית בהתחלה, לא האמנתי שיש סיכוי להצליח להיבחן על כמות כזו של דפים, אבל הנה ברוך השם בשנתיים וחצי האחרונות נבחנתי כבר 6 מבחנים שכאלו".

איך אתה מתכונן למבחני 'קניין ש"ס'?

"זוהי שאלת השאלות", מגיב הוא באושר. "ללא ספק מסגרת 'קניין ש"ס' והמבחנים זה משהו מיוחד ומאתגר, כל פעם אתה מוצא את עצמך בעלייה נוספת של עוד 180 דף. כשזה כולל מבחן על הדפים שבצעם נלמדו לפני כמה שנים, ונצרכים לשנן ולחזור שוב לרענן את הלימוד שיעמוד בזיכרון.

"אבל. ויש כאן אבל גדול". מדגיש הוא, "במצאיאות, במיוחד אחרי כמה מבחנים, כל אחד מכיר את עצמו ויודע איזה דפים או פרקים ואולי אפילו מסכתות שבהם הוא זוכר ושולט היטב הדק, כשכעת לא נחוץ לו לחזור עליהם. כן, ישנם הלימודים שאכן צריכים ריענון אבל בהחלט מספיק רפרוף מהיר בכדי לרענן את זה. אישית משתף הוא בגילוי לב, אני אישית אוהב לחזור על כמות של דפים כמו פרק שלם, ומיד לאחר מכן לחזור עליו ממש ברפרוף דבר הדורש ממש כמה דקות אך מלבד התועלת שבדבר, זה ממלא בסיפוק עצום. אך כמוכן, מסיים הוא כבראשונה, כל אחד מכיר את עצמו ויבחר לעצמו את האופן המתאים בשבילו לחזרה.

"כיום גם ברוך השם ישנם הרבה סוגי סיכומים למיניהם המסכמים את עיקרי הדברים של כל הש"ס על סדר הדף. אישית, הרבה פעמים, כשהזמן קצר והמלאכה מרובה, אני משתמש ומסתייע בסיכומים מעין אלו. וכן ישנם שיעורים המסכמים דפי גמרא היכולים להיות לעזר וסיוע בייחוד בזמנים שישנו קושי ללמוד מתוך הגמרא כגון בנסיעות וכדו...", אך כמוכן מסיים הוא כבראשונה, "כל אחד מכיר את עצמו ויבחר לעצמו את האופן המתאים בשבילו לחזרה".

נקודה נוספת שהרב לוזון מבקש לשים עליה את האצבע, היא עניין זמני המבחן. "שמעתי פעם מחבר שנמנע להצטרף למסגרת 'קניין ש"ס' כיוון שהמבחנים מתקיימים בשלהי חודשי תשרי וניסן שאלו סוף ימי בין הזמנים, דבר הדורש לוותר על

גוררת-הצלחה, הסיפוק האדיר שאתה מרגיש כשאתה מצליח נותן ומטעין כח ודלק, להמשיך יותר חזק לקראת המבחן הבא. אולי אפילו אפשר לומר, שההצלחה במבחן פשוט לוקחת ממך קצת את הבחירה בניסיון היצר... אני מקווה ומתפלל שכשם שהצלחתי ללמוד ולדעת כבר שלישי ש"ס, אזכה להמשיך עד לסיום הש"ס כולו ברוב הצלחה", משתף הוא בנעימות את שאיפת ליבו היהודי.

איך אתה מתכונן למבחנים החודשיים?

"היתרון הגדול בעצם לימוד הדף היומי, הוא שאין לך אפשרות להתעכב, לפעמים אתה פשוט נמצא כאילו במרדף אחר הדף. הרכבת נוסעת ואם אתה מפספס את הדף של היום, מחר אתה צריך ללמוד 2 דפים. לא משנה איזה יום עברת ומה עשית במהלכו, אם לא הספקת ללמוד את הדף כרגיל. אתה לא מסיים את היום עד שאת הדף של היום לא סיימת.

"בהמשך מגיע סוף השבוע, כשבמהלך השבוע למדת כבר 7 דפים, כעת המטרה היא להספיק לחזור בשישי ושבת על כל דפי השבוע. כל זה ב-3 השבועות הראשונים, אחרי זה מגיע השבוע הרביעי שם אין את החזרות של שישי ושבת שהרי המבחן הוא ביום שישי. לכן סידרתי לעצמי שמתחילת שבוע המבחן, מלבד הדף הנלמד באותו יום אני מוסיף וחוזר על דפים נוספים שנלמדו במהלך השבועיים הראשונים.

"בהמשך, אחרי שזכיתי כבר לשנן ולחזור על הלימוד של השבועיים הראשונים, אני מתמקד ב 14 הדפים האחרונים, ובד בבד משתדל להזדרז במטלות והסידורים הנצרכים בבית לכבוד שבת קודש וכדומה, כדי שאהיה פנוי לגמרי לקראת סוף השבוע לשנן ולחזור כראוי לקראת המבחן.

"כך, בסוף השבוע מיום רביעי-חמישי נכנסים לגמרי למבחן, החזרות הופכות להיות יותר אינטנסיביות, במגמה לנסות ולהספיק כמה שיותר מהדפים שנלמדו באותו שבוע ובשבוע הקודם לו. לרוב, ביום חמישי, אני מכבה את הטלפון שלא ימציאו טרדות וכו' ואני יושב וחוזר על הדפים דף אחר דף, כמוכן ששמים יותר דגש על הדפים הקשים וכדומה. הרעיון הוא לנסות להספיק לחזור על כל 30 הדפים כמה שיותר פעמים כשזה נמשך עד השעות המאוחרות של ליל שישי.

"בבוקר, קמים מוקדם כהלכה, וממשיכים בניסיונות החטיפה כמה שמספיקים, ואז הולכים למבחן כשכמוכן בדרך מתפללים חרישית בתוספת פרקי תהילים להצלחה.

"מה שבטוח, אי אפשר לתאר ובוודאי לא לתאר בכתב את ההרגשה המתוקה והמאושרת שלאחר המבחן, לא משנה איך היה המבחן בפועל, כי הרי הרווח האמיתי זה העמל והיגיעה ושעות לימוד התורה שהרווחנו בוודאי..."

האם אתה מתכונן למבחן המסכם? ואיך?

"יש אפשרות להצליח במבחן על 120 דף בלי להתכונן?!"

"אם לא עכשיו אימתי", ממשיך הוא בכנות - " אין לשמוע לעצת היצר שאומר 'רגע מה עכשיו, כבר עברו כמעט 3 שנים מתחילת המחזור ומה הקשר להתחיל עכשיו, נחכה למחזור הבא'..."

מגיב הוא בתשובה ברורה ופשוטה. "אם לא עכשיו אימתי", ממשיך הוא בכנות, " אין לשמוע לעצת היצר שאומר 'רגע מה עכשיו, כבר עברו כמעט 3 שנים מתחילת המחזור ומה הקשר להתחיל עכשיו, נחכה למחזור הבא'... אם חושבים באמת על זה, קולטים מיד עד כמה זו עצת אחיתופל, הרי אם תתחיל עכשיו תסיים את הש"ס בעוד 7 וחצי שנים, אבל אם תתחיל בעוד 4 וחצי שנים תסיים אותו רק בעוד 12 שנים וכי לא חבל 4 וחצי שנים? עד אז תוכל כבר לסיים ש"ס ועוד שני שלישי ממנו אז למה לחכות?!"...

והוא ממשיך בשנינות; "מה יקרה באם לא תעשה את סיום הש"ס, יחד עם כולם, אדרבה יהיה סיום מיוחד באמצע המחזור שכולם יהיו באמצע, אתה תעשה סיום ש"ס. ומלבד זאת", משים הוא על לב מעלה נוספת, "שהרי מי שייבחן כבר כעת כל חודש, יהיה לו הרבה יותר קל, להוסיף בקודש בתחילת המחזור הבא ולהיכנס למסגרת 'קניין ש"ס' ולזכות להיות מאלו שיזכו לסיים את הש"ס ולהבחן עליו..."

"כך או כך", מסיים הוא בקריאה אישית ונרגשת לכלל הקוראים החשובים; "עצתי לכל אחד ואחד, להתחיל מיד בלימוד של הדף של היום, ולהצטרף למבחן החודשי הבא, להיות חלק ממשפחת 'דרשו' הגדולה והנפלאה לתורה ולידיעתה".

לשליחת תגובות לכותב המאמר,
כתבו ל: a0533185209@gmail.com

אותם ימים של הפסק של בין פרשה לפרשה, ובייחוד בימי ניסן שנצרכים יותר לעזרה בבית לקראת ימי הפסח. אך האמת אינו כן.

"גם נבחני קניין ש"ס צוברים כוחות ומסייעים בבית, רק שהמציאות היא שאחרי הכל בימים שכאלו ללא סדרי כולל וכדומה, יש המון זמן שנאבד, ובתכנון מסודר מחלקים את הדפים הנצרכים לחזרה למספר הימים שבבין הזמנים. וכך כפי שכל אחד מבין, ברגע שעומד לנגדך אתגר כזה אתה פשוט מנצל כל רגע פנוי, לכל מקום שהולכים לוקחים את הגמרא כשכל כמה דקות פנויות מנוצלות לחטוף עוד כמה דפים. אולי זה נשמע קצת מוזר למי שלא זכה עדיין להיות שם, אבל כל מי שנמצא במסלול הזה יעיד שישנם דפים שאפשר ללמוד אותם ברגעים בודדים. כמוכן שאי אפשר להספיק וללמוד את כל הגמ' עם הרש"י מילה במילה אבל עיקר החזרה למבחן היא לדעת את עיקרי הדברים, בכל דף את הקושיות את התירוצים וזה בהחלט אפשרי".

וככה אפשר להמשיך גם כשמדובר במבחנים הגדולים של אלף חמש מאות דף ויותר?

"לזה עדיין לא הגעתי...לעת עתה המבחן הגדול שעשיתי היה כעת על אלף ומאה שבעים דפי גמרא, אך בפירוש אני מתפלל ומייחל שאזכה להגיע לסיים ולדעת כל הש"ס. למעשה, ברור לי שהתשובה היא חד משמעית כן. כי כאמור, אין מה לפחד מהמספר הרב של הדפים, שהרי אלו "דפים שכבר חזרו עליהם הרבה פעמים, וכבר נבחנו עליהם כמה וכמה פעמים, כך שהחזרה על כל דף נעשית בזמן קצר יחסית". רק לדוגמה מבקש הוא להבהיר; "במבחן האחרון הספיקה חזרה על 39 דף בכל יום בחודש שלפני המבחן. כשלמי שכבר מורגל בחזרות המהירות, זה יכול לקחת שלוש ומשהו שעות ביום.

"וכמוכן אחרי ולפני הכל צריך לשים למול עיננו את דברי הגמרא בנידה ע. מה יעשה אדם ויחכם... יבקש רחמים ממי שהחכמה שלו... ובמגילה ו: לאסוקי שמעתתא סייעתא מן שמיא... כך שלצד ההשקעה הרבה בשינון וחזרות, צריך בכל יום ויום ובכל תפילה להוסיף ולבקש ממי שהחכמה שלו, שכשם שזכיתי להתחיל את הש"ס כן אזכה לסיימו ואף להבחן עליו ואף אצלי אפשר לומר שלא עובר יום ואפילו תפילה אחת, שאינני מבקש ממי שהחכמה שלו שכשם שזכיתי להגיע עד לאן שהגעתי, אזכה להמשיך הלאה בלימוד הש"ס ואזכה למעמד הנכסף של כל יהודי לזכות ולא רק לומר את המילים 'הדרן עלך כוליה ש"ס', אלא אף להיות בקי בו, וברור שבלי סייעתא מן שמיא אי אפשר לזכות לכך".

מה אתה משיב לחבר/מכר המתעניין אצלך על הצטרפות?
"אין מה לחשוב. אין מה להתמהמה. פשוט לקפוץ למים",

ה'חפץ חיים' האזין ברוב קשב לדו-שיח שהתנהל בין העובד ובעל הבית, וכדרכו בקודש למד מהם מוסר השכל לעבודת ה' שלו...

על ירידים, פרוזדור ועולם הבא

הרב ישראל ליוש

"וְהַצְרוּנִי אֲשֶׁר בּוֹ הִנָּנֶנֶ בְּגִדְיָי יְהִי פְרָמִים וְרֵאשׁוֹ יְהִי פְרוּעַ... בְּדָד יָשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבֵי" (ויקרא י"ג, מ"ה-מ"ו)

עונשו של המספר לשון הרע חמור מאוד. מלבד נגעי הצרעת שלבטח לא היו קלים עבור הנגוע, וההרחקה מחוץ למחנה שבוודאי לא היטיבה אתו ועם סביבתו, היו גם טקסי בושח כלל לא פשוטים. היה עליו ללבוש בגדים פרומים, ולגדל שער פרוע. ואם לא די בכך, הוא עוד היה צריך לומר לכל מי שהוא פוגש שהוא טמא, "אל תחשוב שאני הולך כך בבגדים פרומים ושער פרוע, כי אני עני, או כי כך חשקה נפשי, אלא מפני שאני טמא צרעת, דברתי לשון הרע..." זו הרי בושח נוראה!...

ונשאלות השאלות: מדוע מגיע לו עונש כה חמור, הרי על הבושח נאמר: 'המלבין פני חברו אין לו חלק לעולם הבא', וביארו שהמבייש את חברו כאילו רצחו. אם כן, מדוע עליו ללקות בעונש כה חמור הדומה למיתה, להתבייש כל כך בפני שכניו ומכיריו? ועוד נשאל: הרי הבושח קשה מנשוא, עד כדי כך שלצערנו יש אנשים שמאבדים את עצמם לדעת, כי הם אינם יכולים לשאת את הבושח. קל וחומר שיקשה לאדם לעשות פעולות שיביישו את עצמו. אם כן, איך התורה דורשת מהמצורע שיגרום לעצמו כאלו בזיונות, ללבוש בגדים פרומים, לגדל שער, והנורא מכל, לקרוא על עצמו 'אני טמא!'

שאלות אלו שאל המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, ומכוחו הוא מייסד שמופעי הבושח הללו נועדו כדי לשבר את רוחו הגאה של המספר לשון הרע. וכשזה אכן יקרה ורוחו תישבר, הוא יפסיק לחשוב רק על חייו בעולם הזה, והוא יבין שהחיים כאן הם פרוזדור לעולם הבא, ובכל בושח שהוא מתבייש כאן, נחסכת לו בושח שם בעולם הבא. וזה משתלם, כי שם הבושח תהיה חמורה יותר, כי היא תהיה בפני אבותיו וצדיקי דורי הדורות. וכשם שהחולה, יסכים ואף יחפוץ להתייסר עבור פעולה רפואית כלשהי, כשהיא נעשית למען בריאותו. כן החוטא, כאשר יחכם, יסכים להתייסר ולהתבייש עבור כפרתו, במקום הבזיונות שיהיו לו בעולם האמת. ומפני ששורש חטאו של המספר לשון הרע היא גאוה, והיא אם כל חטאת. הגאוה היא יסוד ושורש מדת החוטאים, כי בהתנשאותם הם עושים את חיי העולם הזה לעיקר, ומתעלמים מחיי העולם הבא, עולם הנצח. על כן צריך המספר לשון הרע לשבור בעצמו את רוחו ואת גאוותו. והוא יצליח לעשות זאת, כי הוא יבין שזה לטובת נשמתו, תחת בזיונותו בעולם הבא.

עפי"ז נוכל ליישב את הערתו של הגאון רבי יצחק פנחס גולדווסר שליט"א על מצוות "זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים". מרן ה'חפץ חיים' זי"ע בפתחה לספרו, מונה זכירה זו כעבירת עשה למספר לשון הרע. וקשה, הרי אם התורה רצתה להזהיר מלספר לשון הרע, מדוע עשתה זאת ע"י מצוות זכירת העונש של המספר, מדוע לא הזהירה באופן ישיר מלספר לשון הרע? הגע עצמך, הרי 'בעוון נדרים בניו של אדם מתים', ובכל זאת התורה לא הזהירה מלנדור ולא לקיים בצורה של מצוות זכירת העונש של מיתת בניו. אם כן, מדוע דווקא באיסור לשון הרע, יש מצווה מיוחדת לזכור את העונש?

וביותר קשה, הרי כל הזכירות עוסקות בעניינים מהותיים ועיקריים ביהדות: יציאת מצרים, מעמד הר סיני, מחיית עמלק, מעשה העגל, זכירת השבת. מה יש במעשה מרים, שהיה בו רק עונש על עבירה אחת מעבירות התורה, כדי לקבוע אותו כחובת זיכרון לדורות? על פי דברינו יתבאר היטיב: עונש הצרעת, אינו עונש ככל העונשים הרגילים הקבועים בתורה לכל עובר עבירה, כמלקות וכמיתת בית דין. הצרעת נועדה כדי להתבונן על אחד מיסודי היהדות, שהעולם הזה הוא פרוזדור והכנה לעולם הבא, וכדאי לאדם להתייסר ולהתבייש כאן בעולם הזה, ולהכין עצמו היטב לעולם הבא. אם כן, הדין נותן שייחדו למעשה מרים זכירה מיוחדת, כי זו זכירה ליסוד ענין ההכנה לעולם הבא. ואדרבה דווקא קבעו זכירה למעשה מרים, ולא הזהירו מלספר לשון הרע, כי אין הכוונה בזכירה זו לחזק את הענין של איסור לשון הרע, אלא לחזק את כל ענין ההכנה לעולם הבא, וזה דוקא ע"י זכירת עונש הצרעת של מרים ולא את עצם איסור לשון הרע. בזאת אפשר ליישב - האיר הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל - את

קושיית הראשונים: מדוע לא נזכר בתורה בפירוש ענין 'עולם הבא'?
כי לדברינו באמת זה נזכר היטיב במצוות זכירת מעשה מרים.

הרב ברחמיו על כל יהודי פתח את הדלת, ואל הבית נכנס יהודי קופא מקור. הרב הושיבו מיד על יד התנור ולאחר שהגיש לו כוס מים חמים, הקשיב לדבריו ולסיבת בואו כך בפתע פתאום, באמצע לילה חורפי שכזה

נוסף מהגאון רבי פנחס הלוי הורביץ זצ"ל בעל ה'הפלאה'. הוא ישב פעם בביתו באחד מלילות החורף הזועפים ועסק בתורה. לפתע נשמעה דפיקה בדלת. הרב ברחמיו על כל יהודי פתח את הדלת, ואל הבית נכנס יהודי קופא מקור. הרב הושיבו מיד על יד התנור ולאחר שהגיש לו כוס מים חמים, הקשיב לדבריו ולסיבת בואו כך בפתע פתאום, באמצע לילה חורפי שכזה. "ראשית, אני מתנצל שהעזתי לדפוק בשעה כה מאוחרת, אך אני חייב להשיח את צרתי בפני הרב... סוחר אני ואני בדרכי ליריד, והקור והצינה הנוראה מקשים עלי מאוד... בקושי רב הצלחתי להגיע לפתח ביתו של הרב... "כבוד הרב רואה" - המשיך היהודי לשפוך את אשר על ליבו, למען יכנסו דבריו אל לב הרב הרחום - "עולם הזה אין לי, תמיד אני טרוד בפרנסתי, מטלטל בדרכים בקור ובחום, האם יהיה לי לפחות עולם הבא...?" "הדבר אינו פשוט כלל וכלל" - השיבו בעל ההפלאה זי"ע - "הדברים קל וחומר, אם כדי להשיג עולם הזה אתה כל כך עמל וטורח, ועדיין אינך משיג, עולם הבא, שכלל לא עמלת להשיגו, על אחת כמה וכמה..."

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו לו:
israel.layosh@gmail.com

כשהנושא הוא שהעולם הזה הוא פרזודור לעולם הבא, אי אפשר שלא להביא את הסיפור המפורסם על אותו גביר שביקר בביתו של מרן ה'חפץ חיים' זי"ע, וראה שביתו כמעט ריק מרהיטים, והמעט שישנם, ישנים ורעועים. שאל הגביר את ה'חפץ חיים': "רבינו! היכן הרהיטים שלך?", "והיכן שלך?" - השיב לו ה'חפץ חיים' בשאלה. "שלי?" - התפלא הגביר - "בביתנו!", "ומדוע אינן איתך כאן?" - המשיך ה'חפץ חיים' לשאול את הגביר. "מדוע אני צריך אותם כאן? אני רק בדרך..." השיב הגביר. "גם אני רק בדרך" - ענה לו ה'חפץ חיים' - "בעולם הזה אנחנו בדרך לעולם הבא..."

יריד גדול היה מתקיים מידי שנה בעיירה 'זלווה' פלך גרודנא. תושבי העיר היו מצפים כל השנה ליריד, הם היו משכירים לסוחרים היריד כל חדר ופינה בביתם, ומהרווחים היו משתכרים במשך השנה כולה. תקופת היריד היתה מייגעת ומפרכת עבור תושבי העיר, ואף היו שוכרים להם אנשים שיעזרו להם בעבודתם, אך כל זה היה שווה, כי כאמור מיריד זה השתכרו התושבים בעין יפה. גם רבנים וראשי קהילות היו מתכנסים ביריד השנתי כדי להתוועד, לשוחח ולתקן תקנות. באחד הירידים השתתף גם מרן ה'חפץ חיים' זי"ע, והוא שמע יהודי מותש שעבד אצל אחד מבעלי הדירות בעיר מתלונן: "מתי יסתיים כבר היריד? אני עייף מאוד וחייב כבר לנוח!..." כששמע זאת בעל הבית שלו גער בו: "שוטט שבעולם! הלואי והיריד ימשך לנצח, הרי מכל דקה אני מרוויח כאן הון רב, אמנם כרגע אני עובד קשה ומתעייף, אבל לאחר מכן אהנה מהרווחים ואוכל לנוח שנה שלמה!"

ה'חפץ חיים' האזין ברוב קשב לדו שיח שהתנהל בין העובד ובעל הבית, וכדרכו בקודש למד מהם מוסר השכל לעבודת ה' שלו... "מה מאושר יהיה האדם שיחיה בעולם הזה כבעל הבית ביריד, שנהנה מיגיעה ומאמץ של כל רגע, כי הוא מכין לעצמו שכר נאה בעולם הבא, ומה אומלל יהיה האדם שיחיה בעולם הזה כעובד ביריד, שרוטן וכועס על כל מאמץ וידיעה, ואינו מבין שהמאמץ משתלם ושכרו שמור לעולם הבא..."

ואם בירידים עסקינן והמוסר מהם לעולם הבא, הנה שיח חכמים

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

רבי יעקב גלינסקי זצ"ל עשה את דרכו אל בית הנוער, וכשהגיע ראה כי את אשר יגור ממנו - ניצב לפניו. המקום היה מגודר היטב, ובראש הגדר - תיל מתפתל, מה שאומר שאין טעם לנסות לטפס. השער הראשי סגור ונעול, ושני מאבטחים חסונים ניצבים משני צידיו. הוא כבר חשב להתייאש, אבל אז נזכר שהוא מקיים את הוראתו של גדול הדור מרן החזו"א, והחליט לנסות...

כיצד הוראה אחת הצילה אלפי נפשות?

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"והובא אל הפתח" (ויקרא י"ג, ט')

הסתננות שהצילה אלפים...

היה זה ביום פורים קטן, י"ד באדר תש"ג. מתי מעט יהודים התגוררו אז בארץ ישראל, והם עקבו בחשש אחר המלחמה המתרחשת בארצות אירופה, לצד הבשורות שהגיעו, הגיעה באותו יום בשורה משמחת אחת: למעלה מ-1200 ילדים זכו להינצל והוברחו מפולין לרוסיה וממנה לטהרן. בעבודה מאומצת ובניסים של ממש הם הועלו ארצה באוניה שהגיע לנמל קהיר, ומשם עשו את הדרך לעתלית.

ילדים אלו, שברבות השנים כונו 'ילדי טהרן', היו רובם בודדים שהוריהם נותרו מאחור, למעט מהם היו קרובי משפחה בארץ שביקשו לאמצם, אולם רובם היו אבודים. באותם ימים התפתח בארץ ויכוח ער בנוגע לחינוכם וקליטתם, כאשר חלקם נשלחו למחנות נוער וקיבוצים, אחרים שוכנו במעברות, ועוד ועוד.

בבני ברק של אותם ימים, האיר אורו של ה'חזון איש' זצ"ל, אשר השמועה על הילדים שהגיעו ארצה נגעה ללב, והוא ביקש לפעול על מנת להבטיח שיקבלו חינוך יהודי חם ואיכותי. אלא שזה לא היה פשוט בכלל: הילדים 'נכלאו' במחנות נוער, שהו כל העת תחת פיקוח הדוק של מפקחים שיראת ה' לא בערה בלבם. נדרשה תעוזה של ממש כדי לנסות להציל אותם ממלכתעות חינוך שאין בו ריח של יהדות, ולהעבירם לבתי יתומים שנוהלו בדרך ישראל סבא.

אחד ממקורבי ה'חזון איש' באותם ימים, היה הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל. עם עלותו לארץ נקשרה נפשו ב'חזון איש', והוא הרבה להסתופף בצילו וליהנות מאורו. רבי יעקב היה אדם רזה ונמוך קומה, ולפיכך ביום מן הימים קרא לו ה'חזון איש', וביקש ממנו לבצע משימה לא פשוטה:

'המחנות בהם שוכנים ילדי טהרן', אמר ה'חזון איש', 'מגודרים

מכל עבר, סגורים ומסוגרים. מידות גופך קטנות למדי, וגם התברכת בפה מפיך מרגליות, שתמיד יודע לחמוק מכל שאלה מיותרת. תכונות אלה יעמדו לך בבקשתי זו - להסתנן אל תוך המחנות בהם משוכנים ילדי טהרן, ולהוציא מהם את הרשימות ובהן שמות הילדים השוכנים שם. כשהשמות יהיו בידינו - נוכל לאתר עבורם קרובי משפחה רחוקים שיאמצו אותם, וכך נוכל להעבירם למוסדות חינוך בדרך ישראל סבא!

רבי יעקב שמע את הבקשה, והאמת ניתנת להיאמר - שלבו צנח בקרבו. המחנות האמורים היו מאובטחים היטב, מגודרים מכל עבר, לא ניתן להיכנס אליהם בקלות, ושמא בכלל לא... על אחת כמה וכמה להיכנס ולצאת בשלום עם הרשימות ביד... אולם רבו ומאורו ה'חזון איש' הטיל עליו את המשימה, והוא נכון לבצעה ויהי מה!

רבי יעקב עושה את דרכו אל המחנה, וכשהגיע ראה כי את אשר יגור ממנו - ניצב לפניו. המחנה מגודר היטב, ובראש הגדר - תיל מתפתל, מה שאומר שאין טעם לנסות לטפס. השער הראשי סגור ונעול, ושני מאבטחים חסונים ניצבים משני צידיו. הוא כבר חשב

הוא יוצא לחצר, ומבחין בשני מדריכים גבוהים וחסונים המשוחחים ביניהם בגרמנית. משום מה נראה לו כי אחד מהם מוכר לו, ואכן כן - התברר כי שהה לצד אחד מהם בסיביר, ומסתבר ששניהם עלו ארצה - זה הפך לתלמיד חכם המקושר ל'חזון איש' בכל נימי נפשו, וזה - להבדיל - הפך למדריך במחנה של 'ילדי טהרן'...

סיפור מופלא זה, המוכיח עד כמה הציות לצדיקים יש לו כח והשפעה לדורות, סיפר זקני הגה"צ רבי משה טורק זצ"ל, ומפיו מופיעים הדברים בחוברת הנפלאה ורבת הערך 'זכרו תורת משה' הערוכה מתוך שיחותיו ומאמריו, בעריכת משפחת בלוי הי"ו. ולמדנו בא:

לפעמים, שומעים אנו הוראה או הדרכה מאחד מגדולי הדור, ומתקשים להבין את ההגיון שמאחוריה, את ההסתברות שהיא תצליח לייצר את התוצאה, את החכמה והתבונה שבה. ובכל זאת - רק ציות עיוור ומלא, מבלי לנסות להבין ומבלי להתחכם, הוא הדרך וזה הכלי להגיע לתוצאות, ולפעמים לזכויות כבירות בהיקפים של דורות.

כשאנו שומעים הוראה שנראית תלושה מהמציאות או חסרת הגיון, הבה נראה לנגד עינינו דורות של ילדים מחונכים בדרך ישראל סבא, שהם תוצאה של ציות עיוור להוראת רבן של ישראל. אם ר' יעקב היה עושה את החשבון אם ועד כמה הדבר אפשרי, האם יש סיכוי בכלל, וכמה גדול הסיכון - לא היה מבצע את המוטל עליו. אבל הוא בחר לציית להוראת רבו, ובציותו - קנה את עולמו ואת אין ספור הזכויות הנזקפות לו בזה ובבא.

אחים יקרים, יהודי לא צריך לחשוב, אסור לנו להרהר אחר דברי הצדיקים ומאורי הדור. הרבה יותר כדאי להתבטל לדעתם, ליישם את הוראתם, לבצע את הנחיותיהם. כך נזכה לנהל את חיינו בדרך התורה בעולם הזה, וגם בזכויות כבירות לעולם הבא!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

להתייאש, אבל אז נזכר שהוא מקיים את הוראתו של גדול הדור, והחליט לנסות.

הוא מתחיל להתהלך סביב המחנה, מחפש פירצה כזו או אחרת. הוא לא מצא שום פירצה, אולם באחת הפינות מצא בור קטן בתחתית הגדר. עתה הבין את דברי ה'חזון איש' שהורה שהוא האיש המתאים - עקב מידות גופו הקטנות, והוא השתחל אל תוך הבור - כשצידו האחד מחוץ לגדר, וצידו השני - בתוככי המחנה... לא חלפו אלא מספר דקות, והוא היה בפנים. בתוככי המחנה. כעת נדרש ליותר תעוזה - שכן במחנה הסתובבו מדריכים כל העת, בוחנים וסורקים את השטח. הוא נדרש להיטמע בין הילדים, בלי לעורר חשד. גם במשימה הזו הצליח, ולאחר ששוטט מעט במחנה - גילה היכן ביתן המשרדים, בו מצויות הרשימות...

הוא חשש להיכנס לביתן זה, אולם נזכר כי הוא כאן בהוראת רבו, ומיד ביטל בלבו את החשש והתבטל לדעת ה'חזון איש', כשהוא נחוש לשים את ידו על הרשימות. אולם הדבר לא עזר - שכן המשרד היה נעול. הוא החליט לנסות למצוא דרך לשכנע את אחד המדריכים לפתוח בפניו את המשרד, וכאן גילה כי לפני אי אלו שנים כבר התכונן לרגע הזה, כביכול...

הוא יוצא לחצר, ומבחין בשני מדריכים גבוהים וחסונים המשוחחים ביניהם בגרמנית. משום מה נראה לו כי אחד מהם מוכר לו, ואכן כן - התברר כי שהה לצד אחד מהם בסיביר, ומסתבר ששניהם עלו ארצה - זה הפך לתלמיד חכם המקושר ל'חזון איש' בכל נימי נפשו, וזה - להבדיל - הפך למדריך במחנה של 'ילדי טהרן'... אותו מדריך זכר לר' יעקב חסד נעורים, כאשר באחד הימים בסיביר העניק לו ר' יעקב את מנת המרק שלו, ובכך הציל את חייו...

'אני חייב לך את כל חיי!' - נלהב המדריך בראותו את ר' יעקב, 'אבל איך הגעת לכאן? מה מטרתך פה?' - שאל המדריך, ור' יעקב ביקש לשוחח אתו ביחידות, וגילה לו את דבר השליחות שהוטלה עליו. בתחילה סירב המדריך לשתף פעולה, הן הוא מונה לתפקידו כדי להבטיח שכל הילדים יישארו במחנה. אולם ר' יעקב דיבר על לבו ושכנע אותו, לחץ עליו להכיר לו טובה, להיכנס למשרד, ולהדליף לו משם את הרשימות, עד שהלה נעתר...

גם כאן, ראה ר' יעקב עד כמה עיני ה'חזון איש' ראו למרחוק, צפו את הסיכוי שימצא במחנה מישהו שחייב לו טובה, והלה יסייע לו במשימה המורכבת. עתה, המדריך פעל כפי שר' יעקב ביקש, העביר לידיו את הרשימות מתוככי המשרד, ור' יעקב מיהר להימלט מהמחנה מבעד לפירצה, ולהגיע לבני ברק...

כשה'חזון איש' קיבל את הרשימות לידי אורו עיניו, והוא פעל להעבירן לעסקנים הנכונים, אשר חילצו מתוך המחנה עשרות ילדים, העבירו אותם לאימוץ בבית משפחות שומרות תורה ומצוות, ובכך ניצלו חייהם ועתידם הרוחני של עשרות ילדים. אותם ילדים הקימו משפחות והעמידו דורות של צאצאים, וכל אלה נזקפים לזכותו של ר' יעקב גלינסקי זצ"ל, שמסר את נפשו, ביטל את דעתו לרבו ה'חזון איש', ושם את נפשו בכפו כדי ליישם את הוראת רבו!

זצ"ל, היה זה יהודי שבור ורצוף שה'חזון איש' היה כל עולמו, ושאל את הסטייפלער: 'מה יהיה? ה'חזון איש' איננו, מה נעשה?'.
 "הסטייפלער ענה לו בשאגה אדירה: 'אבל הקדוש ברוך הוא נשאר איתנו!'. זאת היתה הנחמה שלהם, אומנם הם איבדו את כל עולמם, אבל היה להם את הקב"ה.
 "גם אחרי האירוע המוחי שקיבל אבי מורי, 20 שנה לפני שהוא נפטר, בערב חג הסוכות, הוא היה במשך תקופה מאושפז במצב לא טוב, לא היה לו ריכוז בכלל, אבל הוא לא ויתר על ה'חובות!'. הוא למד, זה בכלל לא משנה כמה הוא יכול היה להתרכז כדי להבין, הוא כל הזמן רצה שיושיבו אותו כדי שיוכל ללמוד, ואחרי זמן קצר מאוד התעייף ונשכב בחזרה על המיטה, ושוב רצה שיושיבו אותו, כדי שיוכל להתקדם כמה שורות נוספות".

"הנושא השני שאני חושב שבזכותו צמח אבא זצ"ל לכאלו דרגות נפלאות, זו מידת הזריזות שלו. אי אפשר בכלל לתאר עד כמה הוא היה זריז.

"כך למשל, כשהוא היה כותב מכתב, הוא לא היה מניח אותו בצד כדי לשלוח בדואר מתישהו בעתיד הקרוב. הוא היה מסיים לכתב את המכתב, מקפל, מכניס למעטפה, מדביק בול ויוצא מיד לתיבת הדואר כדי לשלוח אותו.

"אני מדבר על התקופה שבה היו לו מכתבים, אבל לא כמו אחרי שהוא מאוד התפרסם שכבר היו עשרות מכתבים ביום. כמובן שאז זה כבר היה שונה, והוא היה מרכז את כל המכתבים יחד, אבל בתקופות שזה היה מכתב אחד ביום או יומיים, הוא היה כותב, מקפל, מכניס למעטפה ושולח באופן מידי.

"זכורני פעם שאבא סיים לכתוב מכתב, והיה בבית אחד מחתניו שעמד לצאת, והציע שייקח את המעטפה כי הוא ממילא יעבור בדרכו ליד תיבת הדואר. אבא הסכים, זה חסך לו זמן והזמן היה יקר מאוד עבורו, אבל אחרי שעברו שתי דקות והוא ראה שהגיס שלי מתעכב בבית, הוא אמר לו: 'אה, אתה עדיין לא הולך, טוב, תביא את המכתב ואני אשלח אותו מיד'.

"אני אתן דוגמה נוספת לזריזות יוצאת הדופן שלו. אני זוכר שיום אחרי שהתארסתי, אמר לי אבא 'בוא, אנחנו צריכים ללכת להזמין מזוזות שיהיו לדירה שלך'.

"עוד לא היה לנו מושג מתי תהיה החתונה, לא היה לנו שום מידע לגבי הדירה בה נתגורר, כמה חדרים יש בה וכמה מזוזות נצטרך לקנות עבורה, אבל אצל אבא זו בכלל לא היתה סיבה לדחייה. צריכים מזוזות? קונים מזוזות.

"כחודש אחרי האירוסין כבר נסעתי גם להזמין חליפות אצל החייט, למרות שהחתונה היתה עשרה חודשים אחרי האירוסין... זה סיפור אופייני מאוד לאבא זצ"ל, היתה לו תכונה אופיינית, שהוא לא היה דוחה שום דבר אפילו לא ברגע, מה שאפשר לעשות עכשיו עושים עכשיו, אין שום תועלת בדחייה למועד אחר".

רגלית במשך שעות.
 "בשעה ארבע לפנות בוקר לערך הוא הגיע לפנימיה, עייף ומותש, בלי טיפת כח. הוא רצה ללכת לישון אבל היתה לו קביעות ללמוד 'דף היומי', ובאותו יום הוא עדיין לא למד את הדף של היום.
 "התיישב רבי משה בחדר המשותף עם אבי מורי זצ"ל, החזיק גמרא ביד וניסה ללמוד דף. הוא קרא שורה והתנמנם, אחרי כמה דקות התעורר, קרא עוד שורה ושוב נשמט ראשו, וכך הוא התקדם לאט לאט עוד שורה ועוד שורה, עד שאחרי שעה הוא סיים לקרוא את כל הדף, סגר את הגמרא וקרא על המיטה בעייפות נוראה.
 "אבא לא סיפר לנו למה הוא עצמו היה ער בשעה ארבע לפנות בוקר, ואנחנו לא שאלנו... בכל מקרה סיפר אבא שלמחרת היום הוא ניגש לחברו ושאל אותו: 'משה, הבנת משהו ממה שקראת אתמול בלילה בגמרא?'.
 "רבי משה השיב בשלילה: 'אפילו מילה אחת לא הבנתי. כלום!!!'.
 "שאל אותו אבא: 'אז מה העניין? למה אימצת את עצמך כך לקרוא דף שאתה בכלל לא מבין ולא מסוגל להבין. לא היה עדיף שתלך לישון, ובבוקר תקום ותלמד את הדף בצורה נורמלית?'.
 "ענה לו רבי משה תשובה חדה וברורה: 'אני ידעתי שמהדף הזה שאלמד בלילה עם עיניים עצומות, לא תהיה לי שום תועלת. אני לא אבין כלום. אבל מה-100 דפים שאלמד אחריו בזכות השעה הזאת, תהיה לי תועלת גדולה. אם אני אשבור את הקביעות, מי יודע אם אצליח לחזור אליה, אבל כשהצלחתי לשמור על הקביעות, היא לא נשברה, אני יודע שבעזרת ה' אלמד עוד ימים רבים 'דף היומי', ובפעמים הבאות אני כן אבין את מה שאני קורא".

"כעין זה סיפר אבא זצ"ל שהוא עצמו עשה כשדודו, מרן ה'חזון איש' הסתלק, צריכים להבין שעבורו ה'חזון איש' היה הרבה יותר מדוד או אפילו מרבי. מבחינתו של אבא ה'חזון איש' היה דמות של אחד משרפי מעלה, ממש כמו אחד מהתנאים או האמוראים, הם הרי גרו ביחד בבית אחד, אבא והסטייפלער וה'חזון איש'. הוא העריץ את ה'חזון איש' בצורה שאי אפשר בכלל להבין.

"וכש'החזון איש' נסתלק לשיבה של מעלה, זה היה פתאומי. הם לא התכוננו לכך נפשית. היה להם את ה'חזון איש' שהוא היה הדמות הנערצת כל כך, ופתאום הוא נפטר. בלי שום סימנים מקדימים.

"אבא היה שבור ומרוסק. הוא חזר מהלווייתו של ה'חזון איש' וניסה ללמוד אבל לא הצליח להבין כלום. הוא סיפר שהוא קרא את הדפים לפי הקביעות שלו, בלי להבין, רק כדי לשמור על הקביעות, ולמחרת הוא כבר חזר עליהם והבין אותם, אבל על הקביעות הוא לא ויתר בשום פנים ואופן.

"בדרך אגב, אציין שהתחושה הזאת של 'סוף העולם' לאחר הסתלקות ה'חזון איש', לא היתה ייחודית רק לו. היו עוד אנשים שהרגישו כך, כי רבים היו מקושרים ל'חזון איש' בלב ונפש.
 "מספרים שבהלוויה ניגש אחד המלווים אל גיסו, הסבא הסטייפלער

"התכונה הזאת של השמירה הקיצונית על הסדר, לא נעלמה כמובן גם מעיניו של הדוד שלנו, מרן הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א. היה נוהג לבוא לאבא מידי יום שישי והם היו לומדים בחברותא.

"מנהגה של אמא היה כמובן לארח בכבוד את הגיס שהגיע לביקור, והיא תמיד היתה מגישה לשולחן צלחת עם כמה פרוסות עוגה וכוס של שתייה חמה.

"הגר"י זילברשטיין היה מקבל את העוגה בתודה, מברך וטועם, וברגע שהוא היה מסיים לאכול, היה קם ממקומו לוקח את הצלחת עם הכוס וממהר להחזיר אותן למטבח כשהוא מכריז: 'מהר מהר לסלק את הכלים מהשולחן, הרב לא יכול לסבול את חוסר הסדר הנורא הזה שיש כוס מיותרת על השולחן'.

"הוא היה עושה את זה בחביבות המיוחדת שלו, זה היה חצי בצחוק, לעשות שמח בבית, אבל זה באמת היה ככה, הוא היה מאוד משתדל שלא יהיו חפצים מיותרים על השולחן.

"למעשה, היה רבי יצחק מגיע בכל פעם עם השאלות המעניינות שלו, ותמיד כשהוא היה לומד עם אבא היו מתפתחים ביניהם דיננים מאוד מעניינים. אבא אהב את הגר"י זילברשטיין 'בלחט"א אהבת נפש, הוא ממש היה שמח מאוד לקראתו בכל פעם, זה היה ממש מחזה מרתק לראות את זה, אשרי עין ראתה אלה!".

"הנושא השלישי שאני סבור שהיה לו חלק משמעותי בהצלחה של אבא מארי זצ"ל, היה הנושא של הסדר. הסבתא שלנו, הרבנית אלישיב ע"ה היתה אומרת, שאצל יהודים, כל השנה יש בלגאן, ופעם אחת בשנה כשעושים 'סדר' כבר שואלים כולם 'מה נשתנה...'.
"אבל אצל אבא כל השנה היה סדר מופתי. הוא היה אדם מאוד מאוד מסודר, לכל דבר היה מקום מדויק, היו לו המון המון ספרים, והוא ידע כל ספר בדיוק איפה הוא נמצא. לא היה דבר כזה שהוא ישם ספר במקום אחר, גם אם הוא מאוד מיהר, ולא היה דבר כזה שהוא ישאיר פריטים על השולחן אחרי שהוא סיים להשתמש בהם. "קרה לא פעם שאבא נכנס הביתה, ומהדלת הוא ראה במבט חטוף שחסר איזה ספר בארון, הוא מיד היה שואל 'להיכן נעלם הספר הזה?', הוא היה ממרחק של שבעה ושמונה מטרים, אבל זה פשוט קפץ לו מול העיניים שחסר שם ספר.

"אגב, אם מישהו השאיל ממנו ספר, אבא תמיד היה קוצב זמן, ובדרך כלל היה זה ליום או יומיים לכל היותר, הוא לא יכול היה להיפרד מהספרים שלו לזמן ארוך יותר, ואם השואל לא עמד בהתחייבות ולא החזיר את הספר בזמן שקצב לו אבא מראש - לא היה לו סיכוי לקבל ממנו ספר בהשאלה פעם נוספת..."

המשך מעמוד 4 | הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א

נזכרתי מכך, ומיד התקשרתי לברר אם כבר זרקו את החליפה, ונודע לי שאכן הכסף אבד, ואמרתי 'ווי לחסרון כיס' וחזרתי לשיעור...".
ויהי כשמוע המנהל את דבריו יצא מכליו, ותמה לפניו בהתפעלות, איך אחר שנודע לו שנאבד ממנו סכום גדול כזה של כסף, יש לו עוז ותעצומות נפש לחזור לשגרה כאילו לא אירע לו דבר. נענה המלמד ואמר בפשטות: "בבחרותי למדתי אצל המשגיח רבי גד'ל אייזנר זצ"ל [מחשובי חסידי גור. אשר שימש כמשגיח בישיבת 'חידושי הרי"ם' בתל אביב ת"ו והעמיד תלמידים לאלפים], והווי מרגלא בפומיה תמיד 'אם לא עבור זמנים כאלו על מה יורד האדם לעולם הזה...'. וכל כך החדיר והשריש דבר זה בלבבות תלמידיו עד שהיה זה מילתא דפשיטא שכך צריך להיות, וש'דקות אלו' של הניסיון הן עיקר, ומטרת חייו של האדם עלי אדמות, וכשיזכור דבר זה יוכל לעמוד בנסיונות ולהתחזק באמונה בהקב"ה.

(קטעים מלוקטים מתוך הגדה של פסח 'באר החיים')

הזבל', וגם על זה נענה בחיוב, שעובדי העירייה כבר לקחו את כל הררי הזבל, ויהי כשמעו תשובתם הוריד את שפופרת הטלפון וחזר לכיתה להמשיך במסירת השיעור.

אחד המנהלים שהבחין במעשיו תמה מאד על הדבר הזה, ושטח בפניו את תמיהתו, מדוע יצא מגדרו להפסיק באמצע ה'שיעור' כדי לברר על דברים שאין בהם ממש, נענה המלמד וסיפר לו דברים כהויתן, שבעוד כמה חודשים עתיד הוא להכניס אחד מצאצאיו לחופה בשעה טובה ומוצלחת, וכיון שהוצאות החתונה רבו כמו רבו, על כן נזקק לפנות לגמ"ח ללוות סכום כסף גדול להוצאת שמחת הנישואין, ואת הכסף השאיר בכיס חליפתו הישנה, והנה כשיצא היום מביתו שמע מבני משפחתו, שכל החליפות הישנות אשר בארון הבגדים יזרקו לאשפה מפני שאין להם בהן עוד צורך, "בשעת מעשה לא התייחסתי לדבריהם, כי שכחתי שהטמנתי את סכום הכסף בכיס החליפה, ולכן לא אמרתי כלום, אך באמצע השיעור

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

גריזונה אחד! הוא הורה לו, 'קח אותם לאיפה שהם רוצים, כולל קברי צדיקים על הדרך אם הם יבקשו ממך, ותן להם את כל הזמן שהם רוצים כדי להתעכב שם ולהתפלל שם.

"הנהגה היא מאוד מרוצה מהסכום שקיבל, אבל לנו לא היה זמן להתעכב בשום מקום, כי המוהל היה חייב לחזור לקייב ולהמריא ממנה לברלין.

"כשיצאנו משם אני הרמתי עיניים לשמים ואמרת: ריבוננו של עולם, הבט לברית ואל תפן ליצר! מחרתיים יהיה יום הכיפורים, עם ישראל יעמוד לפניך לחיתום הדין, תראה את היהודי הזה, הוא עבר את כל הרדיפות נגד היהדות, והוא עדיין מעריך את מצוות ברית מילה. היא עדיין טבועה בעצמות שלו, הבט לברית, הבט לברית, ואל תפן ליצר..."

שלו ושאל כמה הוא צריך לשלם לנו. "השבנו לו שאנחנו לא לוקחים כסף, אנחנו עושים מצוות, לא ביזנס. יש כבר מי שמימן את כרטיס הטיסה של המוהל, ויותר מזה אנחנו לא צריכים.

"הוא ניסה ממש לדחוף לנו כסף לדיים, אני סירבנו בתוקף כי חשוב היה לנו שהיהודים יראו ויבינו שמה שמעניין אותנו זה שהם יעשו בריתות, ושנחנו לא מעוניינים להרוויח על זה כסף, להיפך, אנחנו מוכנים לשלם הרבה כסף כדי לזכות אותם במצווה החשובה הזאת. "כשראה שאנחנו לא מוכנים בשום אופן לקבל תשלום, הוא יצא אל נהג רכב ההסעות שהביא אותנו ושאל אותנו אם כבר שילמנו לו. הנהג השיב בשלילה, את הכסף הוא יקבל בסוף. הסבא הוציא סכום כסף נאה מכיסו והעניק לנהג הגוי: 'אל תיקח מהם אפילו לא

"הוא היה יושב בהיכל הישיבה בפוניבז', ורואה בחור שניגש לשוחח עם אחד מראשי הישיבה, אם רק היה נדמה לו שאולי היה שם איזה חידוש מעניין מפי ראש הישיבה, הוא היה רץ לאותו בחור מיד לאחר מכן ומתחקר אותו: 'מה אמרת?מה הוא אמר לך?' אם הוא היה שומע איזה 'קנייטש' חדש בסוגיא, לא היה מאושר ממנו. היא לו צימאון אדיר לתורה, וכל דבר חדש שהתחדש לו שימח אותו מאוד.

"לא זו בלבד, הגאון רבי אריה לייב הכהן שפירא מספר, שאת כל הספרים שהוציא בשנים האחרונות, לא הוציא מבלי שרבי יצחק יעבור עליהם קודם לכן ויעיר את הערותיו. מספר רבי אריה לייב שעוד בצעירותו של ר' יצחק, כשלמד בישיבת פוניבז' לצעירים, היו הבחורים רוקדים בשמחת תורה בלי כובעים וחליפות כמו שמקובל ברוב הישיבות הליטאיות, אבל ר' יצחק עצמו כן לבש כובע וחליפה. שאל אותו המשגיח רבי אריה לייב מאי האי? למה הוא משנה מהמנהג, והשיב לו ר' יצחק שהרי כל הריקוד הזה בא כדי לכבד את התורה, ואם כך הוא סבור שכשהריקוד יהיה עם כובע וחליפה, עם לבוש מכובד, יהיה זה כבוד גדול יותר לתורה..."

"זה היה סיפור שאירע בישיבה קטנה, אבל זה אפיין מאוד את האישיות שלו. הוא לא רק זכר המון והבין כל דבר במהירות ולעומק, אלא שהוא גם אהב את התורה בכל לבו, הוא היה צמא לתורה בלב לבו, והוא כיבד את התורה בכל כוחו.

"ולסיום אני רק אסיים במשפט אחד של רבינו יונה, שהיה שגור מאוד על לשונו של רבי יצחק זצ"ל, ונקיים בו 'דבריהם הם זכרונם', וכך היה אומר בכל עת מצוא את הלשון של רבינו יונה: 'חייב אדם לטרוח בדרישת טוב לעמו, ולשקוד בעמל נפשו על תקנת חברו - אם דל ואם עשיר...'".

לקחת בדיקת דם מהגאון? דאגתם לוודא שהגאון יהיה בצום מחר בבוקר?'

"אבל כשהתחילו להבין שכנראה לא יהיה מנוס, הגיעו הרופאים הבכירים וניסו לשכנע אותו. הוא לא התנגד באופן גורף כמובן, כי הוא הבין שאם אין ברירה אז אין ברירה, אבל הוא כן ניסה לדחות את הקץ, ואם לא בטוח במיליון אחוז שחייבים, אז עדיף לחכות וכדו'..."

"אמרו לו הרופאים, 'ממה אתה כל כך חושש? זה לא שהטיפול מוחק את הזיכרון כולו. זה עלול רק לגרום לפגיעה בדקי דקות... לא משהו כזה משמעות'..."

"נענה ר' יצחק ואמר... 'מזה אני חי!!! מההגדרות הדקות הללו, מהדיוק המוחלט ב'קוצו של יוד', כל החיים שלי מבוססים על זה. אם הזיכרון שלי וחדות המחשבה ייפגמו, זה יהיה עבורי נזק עצום!'. 'נענו הפרופסורים בהערכה ואמרו... 'אתה אכן צודק, אנחנו מבינים אותך'."

"אבל למרות הזיכרון המיוחד במינו, למרות שהוא בא מבית מאוד מיוחד, אביו הוא הגאון רבי יוסף ליברמן שליט"א, רב קהילת 'בית תפילה' בקריית הרצוג, וחמיו הוא הגאון רבי חנניה שיף שליט"א, מראשי ישיבת גרודנא בבאר יעקב, ובנוסף, הוא עצמו גדל כל ימיו בין החכמים והיה לומד בחברותא עם הגאון הגדול רבי דוד פיינשטיין שליט"א, והיה בקשר קרוב מאוד עם הגאון רבי אריה לייב שפירא שליט"א ושאר גדולי תורה, הוא לא זלזל באף חידוש ששמע מפייהם של אנשים אחרים, שלכאורה לא התקרבו לכישרונות שלו ולשכל החרף והחד שלו.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? dirshu@dirshu.co.il שלח מייל -

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ מי מכריז "כהנים" לפני ברכת כהנים?
- ◆ כהן שאינו יכול להגביה את ידיו - האם רשאי לברך?
- ◆ באיזה מקרה מהווה ברכת כהנים סכנה לכהן?

סדר אמירת ברכת כהנים

- לאחר 'מודים דרבנן', בשעה שכבר עומדים על הדוכן, אומרים הכהנים תפילה מיוחדת - אשר תיקנוה חכמינו ז"ל - להצלחת הברכה שעומדים לברך.
- כפי שלמדנו, יש להכריז "כהנים" לפני ברכת כהנים. מנהג הספרדים ששליח הציבור מכריז את המילה "כהנים" בלבד, ומנהג רבים מבני אשכנז שאחד מהקהל מכריז כן.
- הכהנים מתחילים את הברכה כשפניהם אל ארון הקודש, ומסתובבים, ומסיימים אותה כשפניהם אל הציבור. ונחלקו הפוסקים אם יסתובבו לפני המילה "וציונו", או לפני המילה "באהבה".
- בציווי של ברכת כהנים נאמר: "אָמור לָהֶם", ודרשו חז"ל שברכת כהנים צריכה להאמר "כאדם שאומר לחברו", ואחד הפרטים באמירה כזו היא - שהדברים אינם נאמרים בלחש אלא בקול בינוני.
- את ברכת הכהנים מברך כל כהן בנפרד, ואין האחד מוציא את חברו ידי חובה מדין 'שומע כעונה', והאחרונים כתבו טעמים שונים לדבר.
- חובה להקריא לכהנים את פסוקי ברכת כהנים מילה במילה, והמקריא יקרא מתוך סידור; ואם לא הקריאו להם - יש מהאחרונים שכתב כי בדיעבד יוצאים ידי חובה.

הגבהת הידים בברכת כהנים

- ברכת כהנים מכוּנה 'נשיאת כפים', משום שצורת הברכה היא באופן שכפות הידים מוגבהות כלפי מעלה. ונחלקו האחרונים אם צריך להגביה את כל היד כולל הזרוע, או רק את כפות הידים.
- כהן שאין באפשרותו להגביה את ידיו לאורך כל הברכה,

רשאי להנמיכן בין מילה למילה. וכן אם אינו יכול לעמוד לאורך כל הברכה, רשאי להישען על דבר מה בין מילה למילה.

חובת ההקשבה לברכת כהנים והזהירות מהיסח הדעת

- חובה על כל אחד לשמוע את פסוקי ברכת הכהנים בשלמותם; ועל כן, בכל מילה מברכת כהנים - ימתינו הכהנים עד שיסיים המקריא לאומרה, והמקריא ימתין עד שיסיימו הכהנים את אמירתם.
- העומד באמצע תפילת 'שמונה עשרה', והגיע יחד עם הש"ץ לסיום ברכת 'מודים' - עליו להפסיק ולהקשיב לברכת כהנים; (ויש אומרים שאין זו חובה, אלא רשות).
- בשעת ברכת כהנים לא יביטו הקהל בפני הכהנים ולא בידיהם, וכל שכן שלא יביטו בדבר אחר. ונוהגים להימנע אף מראייה קלה של הכהנים מתחילת אמירת הפסוקים ועד סופה.
- המנהג בכל מקום שהכהנים מכסים את פניהם וידיהם בטלית בשעת ברכת כהנים; ואין לשנות מהמנהג, כיון שהשינוי גורם לציבור להיסח הדעת.

ש"ץ כהן

- ש"ץ כהן לא יברך ברכת כהנים כשיש כהנים אחרים בבית הכנסת. ואם אין כהנים אחרים - יברך, ובתנאי שידוע כי הדבר לא יגרום לו לאחר מכן לבלבול בברכת 'שים שלום'.
- ש"ץ כהן המברך ברכת כהנים - לדעת השולחן ערוך יעלה לדוכן ככל הכהנים; ויש אומרים שיברך במקום תפילתו, וכך המנהג.
- אם הכהן שונא את אחד המתברכים, או אחד מהם שונאו - סכנה גדולה היא שיברך; ובמקרה כזה, אם אין יכולת להסיר את השנאה, יצא הכהן מבית הכנסת לפני ברכת 'רצה'.

אצלי בבית, כל יום חמישי יש לנו ריקוד מיוחד שאני רוקד עם הילדים בשמחה ובששון. למה רוקדים? כי מחר תבוא שבת! זאת סיבה לרקוד!!! כך עושים 'וואוואו' מהשבת!

מגיד המישרים הג"ר אברהם מרדכי מלאך שליט"א על ההתלהבות בקיום התורה והמצוות

דעתי בעניין: סעודת השבת צריכה להיות קודם כל חוויה נעימה! אל תאריכו יותר מדי, אל תעמיסו עם דברי תורה כבדים שמשעממים את הילדים, אל תקשרו אותם לכיסאות כדי שלא יקומו לשחק באמצע... רבות! תעשו להם חוויה נעימה.

יש היום שפע של סיפורים, אפשר להתכונן מראש עם סיפורים לספר לילדים בצורה חווייתית, שיהיו מרותקים ויהנו מהסיפור ומהחוויה וגם יפנימו את המסרים שהסיפור מעביר.

זה מכניס אמונה בלב, זה מחמם את הלב לקיום המצוות, זה מכניס בילדים ערכים של כבוד התורה, אהבת התורה, כבוד לתלמידי חכמים, אמונת צדיקים ועוד ועוד.

לשיר שירים שהילדים אוהבים!!!

לתת לכל ילד את היכולת להתבטא ולומר וארט אם הוא חפץ בכך, לא לאלץ אותו אם הוא מעדיף שלא.

יש אנשים שיושבים בראש השולחן ונוזפים בילדים שלהם כל הסעודה. "שב! תעזוב את המזלג!!! אתה תשבור את הצלחת! תפסיק לדבר עכשיו! שלא תעז לקום מהכסא!!!".

מה אתה צועק על הילד? ככה אתה מנסה לגרום לו לאהוב את השבת ואת המצוות?

אנשים מוציאים לפעמים דף ועט, ושואלים אותי "נו, איזה עוד דברים אנחנו צריכים לעשות???"

רבותי, אני לא באתי לחלק עצות ואתם לא צריכים את ה'טיפים' שלי. אנחנו מדברים על העיקרון, והעיקרון הוא שהילדים צריכים לחוות ילדות מאושרת במחיצתכם, קיום התורה והמצוות צריך להיות בהתלהבות, רק ככה מחנכים ילדים כראוי!

(מתוך הרצאה בענייני חינוך הילדים)

אנו צריכים לשווק את התורה בתוך הבית בהתלהבות ובשמחה. לא באופן ישנוני וחסר טעם.

בואו נסתכל על חיי המסחר. כל בעל חנות בגדים יודע שמדי פעם צריך לעשות 'מכירה', או 'מבצע', יש 'סוף עונה', ויש 'מחירי תחילת עונה', יש 'קולקצייה חדשה שהגיעה מחו"ל' וכו'.

רבותי, גם אנחנו חייבים לעשות 'עונות' ו'מכירות'. חייבים להכניס התרגשות. לעשות 'וואוואו' הנה יש לנו מצווה לקיים.

יש לנו מצווה עונתית נפלאה ושבת שמה. כל שבוע הוא עונה בפני עצמה, ובסוף שבוע יש 'סוף עונה'. איזה יופי, מגיעה שבת. האווירה בבית צריכה להיות מתרגשת ושמחה. הנה הנה באה שבת המלכה.

"לא צריך לחכות עד שתחזרו מבית הכנסת בליל שבת ותעמדו לקדש על היין, אפשר ורצוי להתחיל את ההתרגשות הרבה קודם, ביום רביעי מתחילים לדבר על זה ששבת מגיעה, אפשר להדליק מוזיקה שבתית נעימה ושמחה, יש היום מבחר עצום של תקליטי 'לחיים טיש' וכדו', לא באתי לעשות להם פרסומת, אבל זה בדוק ומנוסה שמפעילים מוזיקה בסגנון הזה, הבית נכנס לאווירה של שבת.

כדאי לעיין בכתבים של הרב פינקוס זצ"ל, איך הוא תיאר את בואה של שבת המלכה, איך צריך להתייחס לזה, כמה התרגשות צריך לחוש כשמתקרבת השבת!

אצלי בבית, כל יום חמישי יש לנו ריקוד מיוחד שאני רוקד עם הילדים בשמחה ובששון. למה רוקדים? כי מחר תבוא שבת! זאת סיבה לרקוד!!!

כך עושים 'וואוואו' מהשבת!

שואלים אותי איך צריכה להיראות סעודת שבת. אני אגיד לכם את